

Pályázatokhoz csak bizonyítványmásolatok csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéséért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

Alkalmazást keresők.

Megfelelő állást

keres azonnali belépéssel 35 éves, nős, gyermektelen, földmivesiskolát, sárvári tejjgazdasági szakiskolát és a kassai szeszgyárvezetői tanfolyamot végzett, nagyobb uradalmakból több évi gyakorlattal bíró, erélyes, pontos, rendszerető gazdatiszt. A gazdaság összes ágaiban jártas. Szíves megkeresések kéretnek Mazán Mihály, Bicske.

Kezelőtiszti állást

keres május havi, esetleg előbbi belépésre, 34 éves, nős, kiscsaládú, r. kath. vallású, teltétlenül megbízható, inponáló gazdatiszt. Földmivesiskolát végzett, 12 évi kitűnő gyakorlattal, jelenleg is nagyobb, intenzíven kezelt gazdaság kezelőtiszteje, a gazdaság összes ágaiban teljesen jártas. Czim: „Ambiciózus gazdatiszt“ Boba, Vas megye.

Hosszu gyakorlattal

és bő tapasztalattal rendelkező, gazdasági iskolát végzett és gazdatiszti gyakorlati vizsgát tett 37 éves, nős, gyermektelen, igen józan, mert semmiféle szeszest italt soha nem használ, rendkívül szorgalmas, szakértő, egy helyen 10 évig, működött nagyobb gazdaságban, gazdatiszti állást keres. Baky Gyula, Rimaszombat.

Gyakorlatilag képzett

gazdász, 18 évi gyakorlattal, ki a kül- és belterjes gazdaságban teljesen jártas, jelenleg 5 év óta egy nagy tehenészetet is kezel. Korára nézve 40 éves, keresztény, kis családú egyén, április vagy május 1-ére állást keres. Czim: Deák Mihály kulcsár, Pta Keresztur, u. p. Tótmegyer.

Gépész-kovácsi

állást keres április 1-ére való belépésre, ki 6 évet töltött gazdaságban, az összes gazdasági gépek kezelését, javítását, úgymint arató, kaszáló stb., lokomobil cséplőkezelői vizsgával rendelkezik, 28 éves, nős, 1 családdal, keresztény, magyar nyelven kívül a tót és román nyelvet is beszéli. Szíves megkereséseket kér Opanszki István, Seprős, Arad megye.

Gyakorlattal

biró, földmivesiskolát jelesen végzett, 22 éves, református, női len fiatal ember, nagyobb gazdaságban irnoki segéd-tiszti állást keres azonnali belépésre. Jártassága van irodai teendőknél, a külső gazdálkodásban. Czim: Kiss Ferencz, Czégény, Szatmár megye.

Nógrád megyében Kétdobony községben, a Vác-Romhány viczinális vasút utóbbi végállomásától 10 percz távolságra kocsin, országuton, **egy igen szép falusi beltelek eladó.** Területe 14 hold (magyar), kastély és melléképületekkel, mind új karban. A területből 4 hold park, a többi elsőrendű szántó és rét egy tagban. A kastély 7 szobából áll. Ára 60.000 korona. Czim 726 szám alatt a kiadóhivatalban.

VIZELLÁTÓ TELEPEK, SZIVATTYUK

minden formában a legjobb szerkezettel, automatikus **marhaitató telepeket gazdaságok, uradalmak** stb. részére épít mint különlegességeket **Anton Kunz** cs. és kir. udvari szállító **Mährisch-Weisskirchen**, Morvaország. Kitűnő referenciák, terület-megtekintés a legolcsóbb áron. Ajánlatok és díjszabások ingyen.

Betöltendő állások.

Gazdasági állások.

Valamennyi betöltendő állás teljes címezzel olvasható a 10-ik évfolyamban álló Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatványszám. Budapest, József-körút 38. szám.

Kerestelek

intéző, több gazdatiszt, segéd-tisztek, magtárosok, kulcsárok, irnokok, gazdák, tehenészek, gyakornokok és többféle gazdasági személyzet. Bővebb lvs. ható az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, József-körút 38. szám.

Segéd-tiszt.

Szakiskolát végzett fiatal segéd-tiszt nagyobb pestmegyei uradalom részére kerestetik. Ajánlatok „Gazdaság 148850“ alatt Schwarz József hirdetőjébe, Andrássy-ut 7. küldendők.

Gazdasági segéd-tiszt,

ki már legalább 4-5 évi praxissal rendelkezik, kerestetik pallini báró Inkey Pál ur Óméltósága iharosi (Somogy m.) uradalmába június 1-ei, esetleg előbbi belépéssel. Fizetés, mosáson kívül teljes ellátás, 720 korona készpénz, fűtés és világítás. Pályázatok bizonyítványmásolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, uradalmi intézőség címére, Pta Csicsó, u. p. Ibarosberény (Somogy megye) küldendők.

Gazdaságomban

alkalmazok egy felsőkereskedelmi iskolát végzett, jó megjelenésű fiatal embert, ki a kettős könyvvitel vezetését vállalja és a gazdaságban is használható. Az állást esetleg betöltheti egy gazdasági akadémiát végzett erélyes egyén is, ki némi gyakorlattal bír. Kezdőfizetés havonként 60 korona, mérleghpénz, mosáson kívül teljes ellátás, lakás, fűtés és világítás. Folyamodványok Hong Aladar címére Somogyvári küldendők. Bizonyítványmásolatok vissza nem küldetnek.

Két erdészsegéd

kerestetik egy nyugdíjalappal bíró nagy uradalomra. Akadémiai vagy erdészeti középiskolai szak-képzettséggel és gyakorlattal bíró pályázók, kik a német és horvát nyelvben szóban és írásban jártasak, bizonyítványaikat életrajzzal együtt adják be Fürstliche Gutsverwaltung, Ilok (Szlávonía).

Szőlő-kötözőfonál zsák és ponyva

jobb és olcsóbb mint a raffia,

a legjobb minőségben és legjutányosabban a .....

FISCHER-féle

zsák- és ponyva-gyárban, BUDAPEST, V., Nádor-utca 31-33. sz.

szerezhető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tisztá lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyva-gyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyvakölcso-öntézet.** — Manilla-zsinegek, kévekötelek, lópokrócok. Tessék ajánlatot kérni.

Akác, jegenyenyár,

nyír, éger, juhar, fenyő, nemes fűz, stb. esemete sorfa és dugványokat a legjutányosabb árban szállít **Liptay Jenő** faiskola-telepe, **Nyiregyháza.**

Háromszor lett olcsóbb a sósborszesz az

ILIOL

sósborszesz PASZTILLÁK által. Darabja 12 fillér.

BIZONYÍTVÁNY.

A f. hó 18-ikán átadott „ILIOL“ sósborszesz pasztilla a mentholos sósborszeszek rendes alkotásából áll és semmiféle mást — csöleg az egészségre ártalmas alkatrészeket — nem tartalmaz. Ezen pasztillával ca másfél-két deciliter jó minőségű sósborszesz állítható elő.

SPIEGL BÉLA s. k. hítes törvényeséki vegyész.

Az **ILIOL** sósborszesz pasztillák feleslegessé tették a drága és törökony üvegeket.

Az **ILIOL** sósborszesz pasztillák jóval több fájdalomcsillapító anyagot tartalmaznak, mint a közönséges vett sósborszesz s ezáltal hatásuk utólrhetetlenül gyorsabb és biztosabb lett.

Az **ILIOL** sósborszesz pasztillák

ára darabonként ..... 12 fill. hozzáadandó 1 deci tiszta spiritusz 20 „ 1/2 deci víz .....

Eredmény: 1 1/2 deci kitűnő sósborszesz összköltség 32 fillér, ellenben ugyan-ezen mennyiség ára üvegekben eddig volt (egy 44 filléres üvegnek tartalma csak 1 1/2 deci), tehát 3-szor annyi a 44 fill. összesen 1 K 32 fill., tehát a megtakarítás 1 pasztillánál már 1 korona.

Kapható mindenütt. Nagyban eladás: Török József gyógyszerész, Stessel Nándor és Fia és Thalmyer és Seitz cégekél Budapesten. — Minden egyes pasztillához használati utasítás van hozzá csatolva és akár egy gyermek által elvégezhető.

ILIOL vegyészeti laboratórium Budapest, IX., Páva-u. 10. Telefon 52-09.

Keltetőtojások

tavaszi szállítására elő-jegyezhetők **REITER OSZKAR** főkapitányál Nagybecskerekén.

Angliából hozott faj-tiszta tellivér elsőrendű **Fehér Orpington** **Fehér Wyandotte** (amerikai kitűnő téli tojó)

Sárga Orpington **Oriás pekingsi kacsa** tojások darabja 60 fillér. Törés és rízásmentes, teljesen biztos csomagolás-füladékban ingyen.

Kitüntetések: Arad, Budapest I., Budapest II., Belgrád, Berlin, Lovrin, Lugos, Nagybecskerek, Nagyvárad, Pozsony, Pécs, Pancsova, Szófia, Szatmár, Szeged, Szabadka, Temesvár, Veszprém, Wien, Zenta. **Hazai és külföldi legnagyobb és legelső kitüntetések. Altami nagy aranyérem.** Oszti szállításra elő-jegyezhető elsőrendű oriás angol emdeni libákra darabja 25 korona.

A ragadós hüvelyhurut nagy károkat okoz a

tejjgazdaságban

és megfertőzi az egész tehén-állományt. A szagtalan „Bissulin“ alkalmazásával gyorsan és biztosan megszabadulhatunk ezen betegségtől. A „Bissulin“ csak állatorvosi rendeletre kapható. — Nyomatványok díjmentesen beszerezhetők **H. Trommsdorff**, vegyészeti gyárban, **Aachen.**

WOHANKA FÉLE

NYERSOLAJ MOTOROK

és LOKOMOBILOK.

ÜZEMKÖLTSÉGEK.

NAGYSÁG SZERINT 1 1/2-2 fillér

ÓRÁNKÉNT és LŐERŐNKÉNT. - NINCS ROBBANÓ-

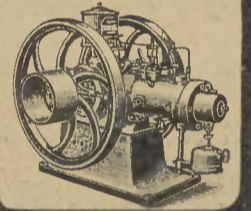
és TÜZ-VEZÉLY! - MINDEN PÉNZÜGYÖRI

ELLENŐRZÉS és ENGEDÉLY NÉLKÜL.

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST,

V. VÁCZI-KÖRUT 76.

HONI GYÁRTMÁNY!

A s z a k é r t ő gazdaközönség főelőzője.

SURÁNY VIKTOR okl. gépészmérnök tejjgazdasági gépek és eszközök gyártása, BUDAPEST, VI., Teréz-körút 21.

KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV:
Hozzunk mezel gazdaságunkba
helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8 "
Negyed évre	4 "

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz ösztöndíj.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala veszi fel.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hirdetési mellékletek jutányos árkban fogadtatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnomási jog fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

TELEFON: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — ix.	221
Gazdasági levél. — Böllöny Dénes.	222
A tűzbiztosítás olcsóbbá tétele. — Szászvárosi Gubacsevics Károly	223
A légvihar Káros hatása az őszi kalászosokra. — Káldy Szűcs János	224
A szárított tengerimoslékről. — Dr. Zaitschek Arthur	225
A nemes fűz telepítéséről és műveléséről. — Bászai Elek	226
Könyvismertetés. — „A robbantás technikája.”	227
Kérdések és feleletek	227
Kérdések: Pinzgauti szarvasmarha besorozása? Br. B. F.-né. — Bázai sertés tájfajta. K. L. — Margarinsajt. L. M. — Birtok szegélyezése diófákkal. Sz. K.	
Feleletek: Göröngyös feltört kaszáló megművelése. Káldy Szűcs János. — Reichenbach Béla. — Hernyóirtó szer. Kadocsa Gyula. — Jégbiztosítások. Káldy Szűcs János. — Mit termeljek az erdő alatt? Káldy Szűcs János	
Hírek	228
Aprók	229

SZEMLE.

(Gazdasági helyzet. — A kisgazdák helyzete. — A középbirtok felszegélyezése. — A nagybirtokok bérbeadása. — A cukorgyárak akciója és a cukorárak felszökkenése. — A népszámlálás elszomorító látkepe és következményei. — A Pool szerződés befolyásai és az OMGE fellépése. — A poroszországi telepítések. — A tejszövetkezetek és a néptáplálkozás. — Kenyérgyárak Wienben. — A kartellirozások terjedése.)

Végre valahára beköszöntött a tavasz. Higyünk családok hitetgeéseinek? Még ne, mert még minálunk minden átmenet nélkül nyár lett, addig a távol nyugaton, így Belgiumban egyszerűen beköszöntött a tél. Brüsszelből azt táviratozák márczius 28-án, hogy ebben az országban három nap óta erős hóviharak dühöngenek. Helyenként egy méternél is magasabb a hó s a vasuti közlekedést is több helyen erősen megzavarták a hótorlaszok. Na csak hozzánk el ne jusson ez az időjárásocska, mert bajok lehetnek. A Dunántul láttuk e hét elejével, hogy bizony az időjárás miatt még ezideig és a déli vasut vonalain aligha beszélhetünk, Zalától—Budapestig valami buja vegetációról. (Ugyancsak Dunántulon mondták, hogy a piacokon van még némi buza, de árpát aranyért sem lehet ma már kapni.) Nem a legkeveset több a helyzet. Reméljük azonban, hogy a melegebb idő beálltával, pláne ha az idő állandó maradna minden még jóra fordulhat. Nyugatról ugyan még elvétve esőt jósolnak a meteorológusok, de és ez megnyugtató ha végre eltalálják, hogy általában enyhe idő várható. Általában a vetések rosszak, sok helyen ki is szántják őket a felfagyás miatt. Sok panasz érkezik e miatt az Alföldről és az északnyugati megyékből. Csak az a belga sarok ne okozzon bajt, bár a

depressiót Oroszország felől várják. Az emberek és főleg gyermekek között sok helyütt grasszál a sarlach. Tolna megyéből kapjuk a hírt, hogy nem is oly enyhe lejárata mert a szülők a világot sem tartanak be az orvosi rendelletet, hogy fűszereket, savanyut, paprikát ne adjanak a beteg gyermekeknek. Budapestben is már sorra zárják az iskolákat e kór miatt. Azért írjuk mindezt meg, hogy gazdáinkat elővigyázatra intsük. Hogy a száj- és körömfájás lohadóban van az közismeretü, de még nem szűnt meg. A vágó marhákról a következőket jelenthetjük:

A vágómarháarak e héten 1—2 koronával Budapestben hanyatlottak, a bányóké páronként ugyanannyival, míg a borjukénál a mult beti árak megmaradtak.

A magyar igavonók és fejős tehének általában megfizethetetlenek. Folyik az állatösszeírás is. A fővárosi már publikálva lett. Különösen tetszett, hogy 77 számár is lett az összeírásban kitüntetve, de eszámot azonban sem öregej, sem ifja elhinni nem akarta. Kevesellették. Notifikálnunk kell még, hogy mindenfelől az országból jönnek a hírek, hogy a baromfi diphteria és kolera sok helyen az állományokat teljesen kipusztította. Így a Dunántul déli része nemkülönben, most Nógrád, Hont és Bars megyék gazdái panaszkodnak, hogy volt de nincs tyukjuk, még hirmódó is alig maradt. Ugylátszik nagy baromfi és tojás hausse-unk lesz az idén.

A pénzügyminiszter a törvényhozásban azt vallotta, noha a parcellázási törvény betérjesztését is kilátásba helyezte, hogy a kisembereknek van Magyarországon a legjobb dolga. Ha nincs is egészen ugy, de tagadhatatlan, hogy ha ezt a földművelésre vonatkoztatja, valami rejlik a dologban. Mert kijut nekik mindeaból, az állam mint tápanya gondoskodik is róluk. De hiszen ez rendjén is volna, mégis szükséges lenne, ha ugyanezt a középbirtokokra is elmondhatnánk. Akarna az állam nekik is némi morzsákat jutatni, de ugylátszik nagyobb részt csak papiroson és ékes miniszteri kortes és parlamenti beszédekben. Kiváncsiak volnának és az akció megindítását unos-untalan szorgalmazni is fogjuk, hogy be is következzenek már a középbirtokok felszegélyezése. Avagy a megye gerinczét óhajtana az állam Kollonics-féle maximákkal tönkre tenni? Avagy az a kifogás talán, hogy ezrével a középbirtokosokhoz az eladósdás kimutatására készült és szétküldött kérdőívekre csak husz válasz érkezett be? Diskreczió-nális kérdések nem valók a nyilvánosság elé, annyi bizonyos. A segítő akció másként indítandó meg. Kevesebbet az állam millióiból a kisembereknek és a középbirtok mentését azokhoz hasonlóan intézni, többek között az állattenyésztés révén. Már is némileg segítséget kapnak. A nagybirtok az ugys feltartóztatlanul halad a

maga utján, a teljes bérbeadás felé. A surányi cukorgyárnak ürményi uradalom 40 éves bérlet példáját követte a diószegi az elefánti uradalom 20 éves bérletével. És nem a nagy birtok kárára. Különbén így segítenek magukon a cukorrépatermelés visszafejlődésén a cukorgyárak, mivelhogy a gazdák potom árért nem hajlandók nekik cukorrépát termelni. De általában magas bérletekkel segít önön magán a nagybirtok is. Érdekes, hogy a cukor métermázsáját viszont a cukorkartell felemelte. Hozzájárultak azon kedvező conjucturák is, hogy a kubai termés csökkent s a cukorbevétel az amerikai Unióba és Angliába folyton növekedik.

A népszámlálás eredménye 20,850.687 lélek. Elszomorító azonban, hogy 700.000 ember jó munkás keze a kivándorlással idegen tengeren tuli országokba került. Notifikáljuk azon hírt is, hogy a kivándorlás ellensúlyozása céljából az ujonnan kinevezett püspökök kötelezték magukat, birtokaikat, illetve birtokaik egy nagy részét hosszú lejárata kis bérleteknek kiadni, de a miniszterek ugy nyilatkoztak, hogy e kérdés még nem aktuális. De kérjük mikor is lesz az aktuális? A súlyos azonban az, hogy éppen a földműveléstől lesznek a munkáskezek megvonva. A kivándorlott ipari munkaszolgáltott végez kint és visszatérve a szabadság földjéről más tanokat sziva magába sem cselédnek, béresnek vagy egyébnek stb. nem áll be többé. A kevés munkás kezét igénylő nagybirtok alig szulytatik. Ismét ott vagyunk a hol előbb valánk, hogy a középbirtok szenved. Nincs gazdasági munkása. Pedig nagy kényelmet nyujtunk az itthon maradtoknak, csakhogy boldogok legyenek, ami a Darányi cseléd törvényben oly remekül (?) is vagyton megörökítve. Az még a cselédek külön illemhelyeiről is gondoskodik. Csodáljuk, hogy a vízöblítésesek vagy olajjal szagtalanítottak, a sokféle kül- belföldi szabadalmazottak még nem kötelezők. De a kivándorlásnak más oka is van, a mi a földéhségben nyilvánul. Hazajöve a kivándorlott amerikaner, minél több földet vásárol és turja a maga földjét, vagy azt bérbe adja. Kulturális szempontból nem is megvetendő, ha sokat tanult, tapasztalt Amerikában, és a tanultakat a sajátján értékesíti. A nagy munka után édes a nyugalom, mert tengeren tul ugyancsak ugy megdolgoztatták, hogy roppantak a csontok. Ha földjét bérbe adja az illető, felcsap kereskedőnek. Ime egy példa Tolna megyéből: Sok gazdaember csak annyi földet tart meg amennyi takarmányt termelhet marhái számára. A többit kiadja zselléreknek bérbe s ő marhákkal kereskedik. Egy valakinek van 3 db tehene és már leborjuztak, darabjáért kér 600 koronát (alig 500 kg. élősúlyuk) és a kereskedő meg is igéri árát. Marad egy 3 éves vemhes üszője, de ezt ezen

Javitott
Westfália
rendszerü

Műtrágyaszóró-gépeket

Góliát-lánczczal szállit a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, U., Alkotmány-u. 31.

Legkitünőbb
gyártmány!

áron sem adja oda mert hihetőleg többet is kap érte. Pedig hát nem prima fejősek e marhák. Legközségebb marha is 540—560 korona Högyész vidékén. Veszik őket mintha ingyen adnák. A bácsmegyei gazd. egyesület titkára járt Bonyhád vidékén s 20 ezer korona áru tehenet vett. Högyész tájékán még többet vásároltak más megyebeliék. A borjuhus igen keresett s drága, azért a borjuért mesés árakat ígérnek a kereskedők, alkuszna a mézárások s ez csábítja a polgárt arra, ha hamarosan nagy pénzt lát, hát eladja; a borju vágóhidra megy és a marha szaporulat nemhogy javul, de rosszabbodik.

Hogy a Pool-szerződés a kivándorlási kedvet még nagyobbítani fogja, az a természet folyamánya. Majd elárasztják a hú szövetségesünk ügynökei az országot, kijátszák, mint az Pozsonyban márczius hó 25-én a Pool-szerződés életbeléptetésekor majdnem meg is történt, a határrendőrséget. Mert a fő a business. Nem is fizetik Pool-ék a kormány által kilátásba helyezett fejadót és hasonló jókat. Mezőgazdaságilag az ilyen fajta intézkedések, szerződések, az országot máris tökre tették, most meg a honvédelmi szempontból itélve is károsak. Különösen ha igaz, hogy a Pool-társaságok a gyárosok, valamint a farmerek szövetségétől 18—30 éves ifjakért praemiumokat kapnak. Minek voltak akkor a mult században a harcok a rabszolga kereskedelem ellen, ha e kereskedelem redivivus lett és még állami fenhatóság mellett intéztetik. Ellentétes álláspontot foglalunk mi el boldogult Kornfeld-el, a hitelbank igazgatójával, a ki a kivándorlásban az ország gazdagodását látta. Dehogy gazdagítja, csak a pornép földhésségét csillapítja. A munkabérek itthon is felszöktek s itt lehet tisztességgel megélni, csak akarni kell. Hogy a földbirtokos zöme, a középosztály tönkre ment, arról Kornfeld hűségesen hallgatott. Nagy baj az is, hogy földhésséggel a luxus is beköszöntött. Erre kitanították földmivelő népünket amugy is a gyáripár és nagy városok.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányja, ugyis, mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének végrehajtó bizottsága, igen helyesen, április hónap 1-én tartott rendes ülésén Buday Barna előadása nyomán foglalkozott a Pool-szerződéssel. A következő határozati javaslatot fogadta el:

„1. a m. kir. belügyminiszter és az ugynevezett Pool-vonalak között a magyarországi kivándorlók szállítására nézve létrejött szerződést sérelmesnek és károsnak itéli, mivel a szerződés megengedi a konzesszionált vállalatoknak Magyarországon irodák föllállítását és üzleti szervezkedését anélkül, hogy azok egész üzletkörükre nézve a magyar törvények hatálya és a magyar hatósági ellenőrzés alá vetették volna magukat, a mint pedig ezt az 1909. évi II. t.-c. rendelkezései és a magyar kivándorlási politika érdekei parancsolják; veszedelmesnek tartja a szerződést, mert ez a Magyarországon belül folytatható üzleti tevékenység minden föltételének kiszolgáltatása mellett az engedélyezett vállalatoknak az állami ellenőrzés alól elvont és jogosulatlan kivándorlók szállítására is lehetőséget nyújt, a mi a honvédelmi és közgazdasági szempontból olyannyira káros kivándorlás mesterséges fokozását eredményezheti;

2. felterjesztésben fölkéri az országgyűlés képviselőházát, hogy a belügyi kormányt a szerződés legrövidebb határidőn belül való fölmondására utasítsa;

3. ugy a törvényesség, mint az államérdek szempontjából a szállítási engedélyt csakis olyan külföldi hajózási társaságok számára tartja megadhatónak, melyek biztosítékot nyújtanak arra, hogy szállítási üzleteiket a kivándorlási törvény

rendelkezéseinek értelmében fogják gyakorolni.“ Csakhogy eső után a köpönyeg, hamarabb kellett volna valamit tenni és nem akkor, mikor a mű már betetőződött. Késő kiabálni, mikor már a ház ugyszólván leégett.

A porosz urakháza pénzügyi bizottságában a mezőgazdasági miniszter egy kérdésre kijelentette, hogy a kormány szilárdan el van határozva az 1886. április 26-iki törvénnyel inaugurált pózeni és nyugatporoszországi telepítő politikát folytatni. Nem fog lemondani arról, hogy a kisajátítás jogával alkalmas esetekben és minden fölszemes szigorúság elkerülésevel éljen. De a döntéseket illetően saját maga viseli a felelősséget és nem vezéreltetheti magát a sajtóban vagy gyűléseken nyilvánított óhajtásoktól, hanem csak tárgyias és lelkiismeretes mérlegelésektől. Ez idő szerint még tárgyalás folyik egyes birtokok átvételéről szabad kézből és oly birtokok átvételéről, melyek korábbi években azzal a szándékkal szereztettek meg, hogy a telepítő bizottságnak engedtesse az áttelepítés céljából. Erre való tekintettel még nem tekinthető át, hogy a telepítő-bizottság 1912. évi földszükséglete mily mértékben fedezhető a vásárlással szabad kézből. A memorandum tárgyalása meg fogja adni az alkalmat, hogy az 1910. évi kedvező eredményekről a jelentést beterjesszék.

Ime egy tündöklő és követendő példa Magyarországra nézve, csak hogy a telepítést teljes energiával és jól kell keresztülvinni. Nem lehetne-e az állam okszerűbb és nagyobbarányú telepítéseivel az amerikai és ujabban a Ceylon felé irányuló kivándorlásokon segíteni? Politikailag és a magyarság érdekében is üdvös lenne.

Dr. Éber Ernő a sopronmegyei G. E. ügyvezető titkára nemrégiben a köztelek-i bizottság előtt egy felolvasást tartott: „A tejszövetkezetek és a néptáplálkozás“ czímen, melyben igen helyesen megvilágította orvosi körökből származó azon tarthatatlan felfogást, mintha a tejszövetkezetek a nép táplálkozási és egészségügyi viszonyaira kedvezőtlen befolyást gyakorolnának. Nem tárgyaljuk per longum et latum a tárgyat, csak az összegezést, mely a földmivelési kormány intenczióinak is megfelel. Az nem segítély oly szövetkezeteket, melyek felforrálás nélkül adják vissza a lefölozött tejet. Igen helyes eljárás ez, mert az emberi mint állati tuberkulózis terjedését meggátolja.

A bizottság, mely előtt a felolvasás lefolyt a maga részéről a következő szempontokat ajánlja figyelembe vételre:

1. A tejszövetkezetek alakításánál mindenkor nyomatékosan kell hangsúlyozni, hogy a tagok csak a háztartásban felesleges tejmenyiséget vihetik be a szövetkezetbe; 2. a tejszövetkezetek igazgatóságának kötelességévé kell tenni, hogy erről meggyőződést szerezzen és szükség esetén az átveendő tej mennyiségét korlátozza; 3. a tejszövetkezet üzemét úgy kell berendezni, hogy a községi tejszükségletet elégítse ki első sorban és csak az ezután fennmaradó tejet szállítsa ki vagy dolgozza fel; 4. a tejszövetkezeteknél az egészségügyi követelményeket szigoruan be kell tartani ugy az építkezésnél, mint a tejesedények és gépek tisztaságának tekintetében. Szigoru intézkedéseket kell hozni, hogy nyilvánvalóan beteg tehén teje ne legyen behordható, hogy olyan házból, a hol fertőző betegségben szenvedő egyén van, a tejet ne vihessék a szövetkezetbe. A lefölozött tejet, a melyet a tagok visszakapnak vagy a szövetkezet ad el, a szövetkezet csak felforrálás után adhassa ki.

A „Molnár Lapja“ híreként írjuk meg, hogy az osztrák malomipar körében felmerült a kenyérgyárak létesítésének eszméje és miképen lehetne a kisebb malmok körében ezt az eszmét népszerűsíteni.

A wieni nagy sütőmesterek körében fölmerült az a terv, hogy egy nagyszabású kenyérgyárat építsenek maguk a sütőmesterek és ezen kenyérgyár útján fedezzék a kenyérszükségletüket. Minden résztvevő sütőmester hagyjon föl a saját műhelyében a kenyérsütéssel, mert a kenyérsütés kicsinyben már nem fizetődik ki. Ezen mozgalom élén egy Schreyvogel nevű előkelő wien belvárosi sütőmester áll, a ki már a sütőmesterek kenyérgyárának egész tervezetét kidolgozta. Ha jelentkeznek kellő résztvevők, akkor talán már az ősszel üzembe is kerül a legújabb wieni kenyérgyár. A wieni sütőmesterek ugyanis belátták, hogy a fönnálló kenyérgyárakkal nem tudnak többé versenyezni és ezért most ők is a gyári üzemmel próbálnak — közösen — szerencsét. A szegény pékmesterek nem tudnak megélni? Lesz-e az akciónak hatása a jobb gabnárakra? Ezt már aligha hisszük. Sőt! Nagyvárosi vásárlások nagy árnyomások mellett.

Hogy a kartellirozás vigan terjed, annak egy kis mintájául szolgáljon a legújabb hír: Magyarország és Ausztria nagyobb fűrészgérai legutóbb kartelt létesítettek. A kartel megalakulását természetesen áremelés követte. A 10%-os áremelésen kívül még a fizetési feltételeket is szigoruan megrendszabályozták. Ugy hirdik, hogy a kisebb gyárak, melyeket a kartelből kizártak, érdekeik megőrzésére szintén egyöntetűleg fogják az árakat megállapítani. Valjon, lesz-e még mit kartellirozni, hiszen ugyis minden és mindenki kartelba lépett, és nem sujtatik-e ezzel ismét a mezőgazdaság, melynek annyi épületfára van szüksége? Mindennek szabad drágulni. De azért mindig a gazdákat, az agráriusokat szidják.

Gazdasági levél.

Kassa, 1911. márczius 30.

A februári szibériai kurta télnek ugyan hosszú a böjtje ránk gazdára nézve, mert bizony mi itt csak e hó 22-én kezdöttük kapargatni földjeinket, részint a fagyok miatt, részint azért, mert tele voltak földjeink vízzel, inkább vizes foltokkal, a mi miatt nem lehetett rá menni a táblákra. Így volt ez még 22—23—24-én, hogy csak ugy válogatva, kerülgetve lehetett egy-egy táblarészt belepni a vetéssel, tekintet nélkül arra, hogy valjon annak a magnak mit elvetettünk, itt van-e a vetési ideje? Vetettünk azt a mit lehetett. És ma, mikor e sorokat írom, már sziklakemények a vadvizes foltok s őszi szántásainkat a rugósborona után lécezshengerezni, nehézboronázni kell, hogy tisztességesen vethessünk.

E hónap időjárásáról akartam én először lereferálni és most látom, hogy csak a kezdete volt időjárás, hát folytatom. A hónap elején eső, hó vegyesen volt bőven s közben-közben gyengébb fagyok is voltak. Ugy József-nap tájig nem igen türelmetlenkedtünk; mi felvidéki gazdák már hozzá vagyunk szokva az ilyen későbbi tavaszodáshoz, de mikor jött „Sándor, József, Benedek“, kik a rigmus szerint „rákkal hoznak meleget“ és ezt nem tevék, nó! már akkor aztán erősen aggódtunk, mert ezen, ha nem is szent, de háromságas napok, nem hogy meleget nem hoztanak, hanem 18-án hajnalra 5 fokra süllyedt Celsiusnak, ugy hogy teljes erővel neki lehetett fogni ismét a trágyahordásnak. Persze a nagymunka csak délig tarthatott, mert akkorára felengedett a sár, de csak azért, hogy vagy 4—5

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI

szabadalmazott

SCHMIDT mérnök doktor hirneves füsteső-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert ugy teljesítő-képesség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szenet fogyasztanak.

Referenzlákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körút 51. szám.

Sürgőnyezim: Kemna, Budapest. Telefon 91—21. Telefon 91—21.

napon keresztül ugyanigy megfagyjon és lehetővé tegye a trágyahordást és még kiszippantsa a nedvességet a talaj felszínéből. Ma már nyári meleg van s csak hajnalonkint tűr az ember magán bekecset, napközben már kezdünk a szalmakalakra gondolni.

Tavaszi földmivelő munkáink bár nem könnyűek a márcziusban lezuhogott záporos esők miatt, de nem rosszak, alul van nedvesség a talajban s a föld is rohamosan melegedőben levén remélhetjük a gyors kikelést.

Az általában tavaszának hirdett márczius hónapja itt nálunk még bizony téli hónap lévén, tárgyalhatunk állattenyésztési dolgokat. Első sorban egy szomorut. Egy közeli (csak 12 kilométer) nagy uradalom igazgatójával találkoztam a mult hét elején a vármegyeházán, a ki nagy szomoruan panasolja, hogy a hét elején fogatait épen szántani akarta kiküldeni, mikor jelentik, hogy nagyon nyálaznak az ökrök. Kitört a száj- és körömfájás. Karácsonyi ajándéknak vártam, de husvéti ajándéknak nem kell, pünkösdiinek ha muszáj. — vállalom — mert hogy ki nem kerüljük az bizonyos.

Itt van a juhok bárányozásának az ideje országszerte. A magas felvidéken sok a panasz, hogy az anyák 25—30%-a meddő, mert a száj- és körömfájás épen a berregés ideje alatt uralkodott. Itt Abaujban sok a bárányok között az elhullás egy ismeretlen betegségben, melynek tünete a máj és tüdő elroncsolódása s a belekben a véresek duzzadsága. Mi nem panaszkodhatunk, a frizek szépen viselik magukat s az anyánkénti 1-8 darab bárány az idén is meg van. A bárányok szépek, erősek, egészségesek s a tavaly Nordenből importált kosaink igen szépen örökölték.

Nem lesz talán egészen érdektelen, ha elmondom, hogy a cigájának frizzel történt keresztelési kísérletei milyen eredményt adtak. Az erdélyi cigája juhászatok egyik híresebbjéből a kolozspusztai ménesbirtok gazdaságából hozattam kísérleti alapanyagul cigájákat 1905-ben, melyek friz kosokkal lettek keresztelve s míg maguk 3 éves korban (1907-ben)

39 kg. élősúlyuk voltak,
27 kg. zsirban nyirt gyapjut adtak,
48 liter tejet szolgáltatottak,
addig keresztelési (cigája × friz) termékeik (1910-ben)
625 kg. élősúlyuk,
4 kg. zsirban nyirt gyapjut adtak és
166 liter az átlag tejhozamuk.

Ama általánosan hallani szokott kifogás és panasz, hogy a friz nagyon elrontja a cigája-gyapjut, eltekintve a szaktekintélyek nem egészen ilyen irányu határozott álláspontjától, a gazda zsebében így alakul:

A Magyar Általános Hitelbank 1910. év végén kiadott gyapjuüzleti jeldntésében a szennyben nyírott cigája-gyapju ára 110—130 kor., míg mi, az elrontott cigája × friz-gyapjut 140 koronáért adtuk el és így az erdélyi cigáják jövedelmeztek gyapjuval (27 kg. á 130 korona) 351 koronát, a cigája × frizek (4 kg. á 140 K) 560 koronát. Hát a 118 liter darabonkénti tejhozam plus is ér valamit, akkor különösen, ha ide leszögezem azt az eredményt, hogy míg a telivér cigáják (kolozspusztaiak és rimaszombatiak egyaránt) konzekventer mindig csak egy bárányt adtak ugyanazon friz-kosoktól, a melyektől a cigája × frizek kivétel nélkül kettőt vetettek. Nos! ennyit röviden a cigájáknak kereszteléséről a frizzel.

Az e hó végén tartani szokott bikavásárunk a vármegyében duló száj- és körömfájás miatt el-

maradt, hanem azért adtuk el egy pár kitünő pedigreejü fiatal bikát nem utolsó áron. Így egyik telivér pinzgaui bikánkat (ellett 1910. jan. hó 14-én), Lurkót (anyja Helén 3185 literes) eladtuk 1000 koronáért, a mivel azt hiszem, elértük a kassai (ez évben ugyan még nem tartott) bikavásárok sampionátusát. Fájdalom, még csak egy van ilyen eladó bikánk az idén. Jövőre talán már több lesz, ha ugyan a száj- és körömfájás veszedelme be nem csapja reményeink ajtaját? Vederemo!

A sertésvész és az ezirányu depekoráció óriás árakban jut kifejezésre minálunk is. Halottam, hogy egy vármegyénkbeli földesur mangalicza koczáinak 6 hetes választott malaczeit (jó pár százat) 36 K-ért adta el darabonként!

A szövetkezeti eszme kezdi bontogatni szárnyait vármegyénkben is. Abaujszántón, Felső-Mislyén tejszövetkezet, míg Kassán városi tejcsarnok van alakulóban, hol gazdáink tejüket 18 fillér kezdő árral értékesíthetnék, majd két évi ciklusokban emelkednek 20 fillér árig. Kassa kitünő vasutösszeköttetései révén s közelsége alapján a Tátrához nagyon beváló központjává van hivatott lenni vármegyénk, sőt Zemplén, Sáros megyék tejtermelő gazdáinak. Jövő hó 6 án lesz e tekintetben Kassán egy nagy értekezlet, melyre Kassa város s vármegyénk gazdái nagy számmal hivatalosak és a melyen a földmivelésügyi kormány dr. Körfer István miniszteri titkárral képviselteti magát. Körfer nagy tejember, ki összeutazta a nyugatot a tejgyűs tejszövetkezetek fejlődését tanulmányozandó, adja Isten! hogy itt is érvényesítse tapasztalatait és tudását egy sikerrel megalapozott tejcsarnokkal, mely nem csak gazdáinkon volna hivatva segíteni, hanem egy majdnem 40,000 lakosu város szomorú viszonyok között leledző közlélemezésén is.

Akadémiánk fiatal gazdái, mint a Kassán fennálló Széchényi-szövetség zászlóvivői már most kezdik megköstolni jövő hivatásuk nemes gyümölcseit, így a felsőmizslyei tejszövetkezet küszöbén álló megalakulása az ő téli gazdasági előadásainak lelkes közreműködésüknek köszönhető. Isten éltesse őket! vezetőikkel együtt.

Csak most látom, hogy mily messzire szaladt tollam, multkor tett ígéretemet a cselédség tekintetében nem tudtam beváltani. No! majd legközelebb! Addig is Isten velünk!

Bölny Dénes.

A tüzbiztosítás olcsóbbá tétele.

A közzgazdasági tényezők legfontosabbika nálunk Magyarországon, a hol a faluk még tele vannak nád és szalmafedelű házakkal és a hol aratás után a falvak vagyont érő szalmás gabonával vannak telítömve, a tüzkár ellen való biztosítás. És csodálatos. Tán a közzgazdaság egyetlen ágazata sincs nálunk annyira istentől és embertől elhagyva, elhanyagolva, mint éppen a tüzbiztosítás. Senki sem törődik vele nálunk, vagy ha mégis, úgy csak annyira, a mennyire perczentekről, haszonról van szó. Sok községben, a hol se víz, se övintézkedés, se tűzoltóság nincsen, egy egész csomó tüzveszélyes ház évek óta van biztosítatlanul, s a hol van is tűzoltóság, nincs rend, nincs összeértés, összetartás, mindenki azon az ökörhugyozás után csinált országuton halad, a melyen neki menni jól esik. És úgy van az, hogy egy rémséges vagyont ér az országszerte, a mi falukon, éppen a kigazda vagyonát képezi és nincs biztosítva. Csak a mikor már ég az egész falu, akkor látja az ember, hogy mi a baj és megvan a nagy jajgatás és siránkozás; akkor vész oda soknál egy pár percz

alatt az, a mit tíz évi nehéz munka mellett keservesen összekuporgatott. De akkor már késő persze a „de sajnálom! bár így meg úgy tettem volna!”

A biztosító társaságok persze könnyen beszélnek, mert ők mindannyian a felek megkérdezése nélkül, azok háta mögött és azok bőrére, szigoruan együtt értenek, egyöntetüen járnak el, sőt e végből karteltt kötöttek egymással. És a siker siker után annyira elvakította a társaságokat, hogy a felekkel ma már tisztán azt tesznek, a mit akarnak, azok jól megalapult jogait semmibe sem véve; így van azután az, hogy ez a más-különbén igen áldásos intézmény, a tüzbiztosítás a mai nivójára ledegradáltatott, úgy hogy az egész biztosítás nem másra való, minthogy egy-néhány vezérigazgató urnak évi 50—60.000 koronás könnyen szerzett jövedelmet biztosítson a nép rovására és megadja neki az alkalmat arra, hogy az összes rokonságait és sógoróságait „vezértitkár”, „czégyvezető” meg mifene magashangzása czimeken a nép bőrére a telt jászol mellé kösse; na meg aztán, hogy néhány bukott „gentrynek” szállást adjon és a társaság részvényeseinek zsiros hasznot, — a semmivetésért. És mivel egynéhány ügyvéd is zsiros falatokat élvez ebből, ez az állapot szinte már a jogosság színével is bir.

Hogy ezen tényt bebizonyítsam, csak néhány kérdést kell felvetnem.

Hogyan jön egy társaság ahhoz, hogy a nála üzletet kötött fél szabad akaratát meggátolja, a mennyiben az a fél a szerződött idő letelte előtt nem biztosíthat más társulatnál még akkor sem, ha az érdeke ezt megköveteli?

Mi jogczimen kötelezi egy társaság a felét, hogy ott töltsön nála tíz évet, még akkor is, ha ez a társaság tisztességtelenül bánt vele?

A biztosítási kötvény egy két oldalú szerződés, azt a díjat, a mi abban ki van vetve, a fél tartozik évente pontosan egy fillérig megfizetni, mert ha nem teszi, jön az ügyvéd, bíróság, a végrehajtó, ezen kötvény adatai alapján, Helyes!

Amde tüzkár esetén, ha kijön az az ugynevezett kárbecslő (bukott gazdatiszt stb.) a kár színhelyére, mi jogczimen akarja az erőszakal a kötvény adatait megdönteni és mi jogczimen keresi azt, hogy a méretek megfelelnek-e, hogy helyesen van-e a biztosított p. o. kazal gabona „értékelve”?

Hiszen a társaság maga állította ki a kötvényt, belenyugodott adataiba és a félnek sem adta meg azt a jogot, hogy az egyszer elvállalt fizetési kötelezettségén utólag valamit változtasson, hát a társaságra nézve a szerződés nem éppen olyan kötelező mint a félre nézve?

Az ám! De tessék csak a kötvény és az ajánlat nyomtatott „apróbb” részét olvasni és meglátjuk, hogy már itt is mennyi a kibuvó, a fordításra nézve köpönyeg, s ha akarom vemhes, ha nem, akkor nem vemhes. És az ugynevezett kárbecslő alaposan ki van arra már tanítva, hogy mikor lehet a felet az ugynevezett „arány-számításra” belekergetni s ott áll állandóan a kezében a „szakbecsü” mumus, a mivel úgy ráijeszt arra a szegény félre az alkudozás alkalmával, hogy azt majd a frász töri ki.

És minél több kárt rendez a kárbecslő arány-számítással, annál nagyobb kanalat kap a társaságtól a husosfazékhoz. Sőt ez annyira szokásos, hogy a nagyságos vezérigazgató ur, a ki már 10 órákor az irodába jön és tizenkettőkor haza megy és azért a nagy megeröltetésért évi 60.000 korona fizetést huz a társaságtól, már mást se kérdez a kárbecslőtől, ha egy falut kivégzett, minthogy hány perczenttel rendezte a károkat.

A LEGJOBB

MAGVAK

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari szállító magnagykereskedésében

BUDAPEST

IV., Kossuth Lajos-u. 4. VII., Rottenbiller-u. 33.

Az idej árjegyzék megjelent, mely kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

Hány perczenttel?

És az a fő, hogy erre azt felelhesse, hogy 25 perczenttel. Könnyű neki, mert hisz ott az ugynevezett „avulás“ és ezen a czimen akkorát nyuz a kárbeeslő a fél bőrén, amekkora neki jól esik.

Hát mer az a szegény leégett fél megmoczczanni is, mikor hiszen ő jól tudja, hogy vagyonának fele sem volt biztosítva, mert sok a fizetni való és mikor ott áll a jegyző is, a ki a biztosító társulat helyi ügynöke?

Dehogyan szól ő.

Aláír és sóhajt egyet. Hát az erkölcsös dolog-e, hogy a társaság tart egy pénzéhes üzletszerzőt, de csak úgy, hogy rabolj attól a buta féltől egy egész sonkát és hozd ide, akárhogy is és a *sonkacsontot* neked ajándékozom és mint a sáskát neki uszítja ezeket annak a szegény gazdának?

Ez még szegény látja, hogy itt más mód nincs, itatni kell, hadd igyék a magyar és a szegény pár krajczár keresetéből itatja is a fél falut, és félrészen csinálja az üzletet, köt biztosítási szerződést, lehet az tiszta jó üzlet, rendes?

Persze, hogy egy pár év alatt azt a szegény üzletszerzőt megeszi a fene a sok ivástól, de törődik avval a dús gazdag társaság? Küldhet ő akár minden héten más embert, a kit se el nem kell látni öregségére, se meg nem kell fizetni munkájáért, vesztett egészségeért.

De az sem helyes, hogy egy 60 házból álló községben hét különféle társaság dolgozik és ott a jegyző, bíró, boltos, gazdaember, iparos és zsöllér más-más társaság képviselője, mert így a ravasz társaságok, a kik a fél ellen egy huron pendülnek, belevetik a falu intelligenciájába közé a versengés, a széthuzás, az áskálódás, a czivakodás üszkét és azok, a kiknek szent kötelessége volna a nép javáért küzdeni, a csekély perczent, haszon miatt a nép nyuzóivá, a nép becsapóivá és zsarolóivá fejlődnek idővel.

Sőt, törvényesen tiltani kellene, hogy jegyző, pap, tanító stb. rongyos 10—15 perczent haszonért eladják magukat a biztosító társaságoknak és ezek gazdagításán működjenek a nép bőrre, rovására.

Tény az tehát, hogy eddig a biztosító társaságok alaposan kihasználták kivétel nélkül ez ország népének szinét-javát, ezt nem is kell bizonyítanom.

Nem is arról akarok én ez alkalommal beszélni, hanem arról, hogy ennek az állapotnak most már, a midőn 2 millió magyar szökött már el hazájából Amerikába, legyen vége.

Jól tudom, hogy szólj igazat és betörök a fejed, de ez engem nem riaszt vissza attól, hogy most, amidőn itt nálunk egy új biztosító társaság alakult meg Budapesten „Hungária“ név alatt, ezen társaság még romlatlan vezetőinek egy pár szivreható jó szót ne mondjak, mielőtt áldásos tevékenységét a szegény, istentől elhagyott országban megkezdji.

É szerint nagyon kérem a „Hungária“ tekintélyes vezérigazgatóságát a következőkre:

1. Ne lépjenek be a biztosító társaságok az országnak eddig nagy kárt okozott kartelljába.

Ne hajózzanak bele abba a régi, posványos csatornába, a hol eddig ezek hajói halásztak a zavarosban, hanem hozzanak modern áldásos új eszméket a szegény, ezerszerre agyonnyomort országba.

3. Ne szervezzenek minden községben egy hasznos embert képviselőnek, azaz helyi ügynöknek, hanem igenis hívják fel a községek előljáróságát, hogy állítsanak minden községben

egy-egy „biztosítási bizottságot“ egy elnökkel, egy pénztárossal, egy jegyzővel és két bizottsági taggal a körükben.

4. Ne tartsák be az eddigi tűz és jégbiztosítási tarifát, mert az eddigi díj uszoradij, a minek az a következménye, hogy a fizetéstől félve, sok fél vagyonának csak egy kis részét biztosítja, a mi tüzkár esetén rettentően megbosszulja magát és országszerte évente *millióba menő kárt okoz a gazdálkodó népnek.*

5. Az egyes feleknek ne állítson ki minden kockázatról külön-külön egy kötvényt és ne számíton minden félnek 2—10 korona illetéket, irásdíjat évente, mert ez a zsarolással határos igazságtalan eljárás, az országszerte milliókat tesz ki a nép rovására.

Állítson össze az ország összes községeiről a községi előljáróságok segítségével egy alapos statisztikát, a mely kimutatja, hogy a vonatkozó községben az utolsó tíz évben hány és milyen arányú tűz és jégtörés volt, van-e közös szerű, milyen állapotban vannak a kutak, a tűzoltókészülékek, mivel van fedve a házak nagyobb része és hogyan vannak építve stb. és eszerint ossza be a községeket osztályokba és a *fizetendő díjat fokozatosan a tűzveszélyhez arányítva.*

7. Ne az egyes fél biztosítson va' amit a társaságnál, hanem az egész község az összes éghető vagy *o* nát biztosítsa egyszerre.

A becslést és felvételt ne a helyi ügynök, a ki sokszor mit sem ért hozzá, eszközölje, hanem legyen minden községnek a *községházán* elhelyezve egy *tüzkár ellen biztosító kötvénykönyve*, a melynek egy oldala egy házzám részére mindent előnyomatva tartalmaz, a mi egy községben elérhető vagyon lehet és a biztosító bizottság ebbe a könyvbe vezessen bele minden tételt évente a változó becsérték szerint, a mely biztosítva van, ha abba bele van írva.

A biztosító társaság ezen könyv összeadott végösszegét csak a felvétel után és esetről-esetre aláírja, esetleg abból egy kivonatot készít a saját részére.

A *díjat a biztosító bizottság szedi be* és fizeti a társaságnak az egész községről *egy összegben.*

Ez által azt érzjük el, hogy a biztosító társaság *üzletszerzés czimén az irásdíjon 60—80 százalékot* megtakarít már az első évben, *egyszerűsíti* az egész üzletmenetet, megtakarítja a rengeteg *írárdíjat, bélyeget, ügyvédi díjat* stb. stb. és mert így a mostani tüzdíj *50%-al könnyen leszállítható* a fél minden éghető vagyonát be fogja biztosítani és *tüzkár esetén nem jut koldusbotra* de a *biztosítási díj* sem fogja *megnyomorítani* és az az *esetőség* is *ki lesz zárva*, hogy tüzkár esetén a társaság *megtagadja a kártérítést*, mert a biztosítás a fél és a társaság közös hanyagságából, a mi eddig sokszor előfordult *lejárt*, vagy a díj *nem fizettetett* meg idejekorán.

7. Nem megvetendő dolog azonban az sem, hogy akkor a *10—15% évi jutaléket* nem holmiféle haszontalan helyi ügynök fogja a saját részére bezsebelni és elmulatni, hanem ezt a község *biztosítási bizottsága* fogja megkapni a társaságtól *incasso jutalék czimén* és mivel ez egy tiszteletbeli állás lesz, az az évi némely községben *1000 koronát kitevő összeg a tűzoltóság fejlesztésére és tűzvédelmi szerelések beszerzésére lesz fordítható* minden községben a nélkül, hogy avval a nép megterhelten.

Igy képzelem én a *jégbiztosítás* kezelését is. De azonfelül van egy más biztosítási ágazat

is, mely *áldásosan terjedhetne a gazdák körében*, mert senkinek sincs erre nagyobb szüksége, mint a gazdának, a ki, ha 16 hold földje van és négy gyermeke, halála után nem örökséget, hanem „*ügyvédhizlaltól*“ hagy vissza gyermekeinek.

Mert ha a gyermekek a jussot elkezdi szétosztani, nem marad se nekik, se az özvegynek semmi se a 16 holdból, mert akár 4 holdja van egynek, akár semmi sincs, az már majdnem mindegy. És ez az *életbiztosítás volna a gazdálkodó viszonyaihoz alkalmazva.*

T. i. halál és elérési esetre szóló életbiztosítás orvosi vizsgálattal és *heti egy korona* díjfizetéssel, a mire esetről-esetre a gazda haladékat is kaphat aratástól aratásig és daczára annak rendes életbiztosítás, mint az évi díjat fizető. Mert hisz nincs *biztosabb* fizető a világon, mint a gazdálkodó magyar ember.

De ezt aztán nem ám úgy, mint a „Berlini Viktória“ biztosító csinálta, a ki nagy furfanggal leszedte hamarosan az egész világról a „tejfelt“, 3 év alatt 300 millió márkát szerzett országszerte nagy hűhóval és aztán visszavonult és most veri a mellét, hogy *700 millió vagyona van.*

Az ám, de hogyan szerezte?

Ugy, hogy 1 millió pénzéhes üzletszerzőt neki szalasztott, mint sáskát a világnak, nagy ígéretekkel bebiztosított minden munkás és szegény embert *husz filléres hetifizetéssel és arra utazott*, hogyha már egynehány hét fizetve volt, hogy a fél a biztosítást *töröltesse*. Mert ez azután *tiszta haszon* volt neki. Aztán visszavonult, hátrahagyva a fejét vakaró millió felet és üzletszerzőt.

Ma *tekintélyes* gazdag társaság.

Szászvárosi Gubacsevics Károly.

A léghuzam káros hatása az őszi kalászosokra.

Sokan fognak mosolyogni a felvetett téma felett és azon gazdáknak és érdeklődőknek csak azt mondom, figyeljék meg s tegyenek kísérletet huzamosabb éveken át és meg fognak győződni állításom valóságáról.

Mindenekelőtt jelezni kívánom, hogy a léghuzam csak hegyes-völgyes gazdaságokban történhetik azon — mindnyájunk által ismert — fizikai alapon, hogy a völgyekben a levegő éjjel gyorsabban és fokozottabb mértékben hűlvén le, minélfogva ezen nehezebb levegőréteg a ritkább, vagyis a melegebb rétegbe nyomul tulsúlyánál fogva. Ilyen formán a völgyekben egész éjjel légáramlat van, a mit ugyis észreveszünk, ha egy ilyen völgy nyílás végén este elmegyünk. A legnagyobb szélsőségekben is érezhető egy hűvösebb szellő ilyen ponton. Már most ha egy ilyen völgy oldalában növényt termelünk, ott azok a légáramlat folytán fokozottabb mértékben hűlnek le, mint a fensikon, vagy a hegy tetején vagy azon oldalán, a hol nincs légáramlat. De a lehülés olyan mérvű is szokott lenni legtöbbször, hogy reggelenként köd is képződik kisebb-nagyobb mértékben. A lehülés azonban normális idő-csapadékviszonyok mellett nem okoz észrevehetőbb kárt, csak akkor tehát, ha túl sok esőnk van, a mely nem bír elpárologni napközben. De még ez esetben sem oly szembeötlő, jelentékeny a kár, ha a hegy egyik oldala nem keletnek fekszik. Tehát ha a fokozottabb lehülésre nem jön a napsugár, a meleg, közvetlen napfelkeléskor, akkor nem okoz rozsdát, de ha a hegyoldala keletnek fekszik, akkor ott a

A lefolyt idény tapasztalatai beigazolták, hogy mégis a

CASE az igazi SZÁNTÓGÉP!

A CASE-gép

csövei **nem** folynak
kazánja **nem** megy tönkre
nincsen tuleröltetve.

15 év tapasztalata a CASE járvaszántó gépeket minden más versenyyártmány fölé helyezte.

Vezérképviselő: Hahn Arthur és Társai, Budapest, VIII., Üllői-ut 52g.

buza, sőt a zab is rozsdát kap a hirtelen hőváltozás folytán, tehát az ilyen helyen a kalászos termelése riziko; jó ha 10 évben 1—2-szer sikerül. A vezetésem alatt lévő gazdaságban van ilyen léghuzamos völgy négy is, de a 4 közül csupán egy 20 holdas terület fekszik keletnek a völgy nyugati oldalán. Én 12 év óta kísérleteztem ezen területtel, de a hányszor buza volt benne, az egyszer sem sikerült, mindig meglepte a rozsdá a hegyoldal háromnegyed részét, szóval a mely beleesett a léghuzamos vonalba; míg a tetején 4—5 holdon egészséges buza termett. Megjegyzem ezen területet nem is vettem saját rezszi alá, csupán azért, mert láttam, hogy — noha friss irtás föld lévén — még egyszer se birtak róla egész termést learatni. Míg tengeri és zab megtermett rajta. Ugy hogy a felesek immár ki se akarják ezen 20 hold részt venni, a mi nem is csoda, hiszen 12 év óta meggyőződtek ők is róla, hogy a buza nem sikerül rajta. Persze ők a talajban keresik az okot. Azt mondják trágya, szerves trágya kell neki. Pedig dehogy! hiszen a legkevésbé birták kihasználni az említett oknál fogva. A többi léghuzamos völgyben azonban ritkábban fordul elő a léghuzam okozta kár. Itt 10 évben ha egyszer s csakis az észak felé fekvő oldalon, illetve a mely egy nyugatnak nyuló völgy baloldalát képezi. A múlt évben ezen pontokon szintén nagyobb volt a megszorulás, mint a déli lejtőkön. Ennek okát azonban annak idején e lap hasábjain kifejtettem.

Ebből pedig az a tanulság, hogy olyan völgynek azon a részén, mely napkeletnek lejt, ne termeljünk őszi buzát vagy kalászos, hanem e helyett repszét, zabot, kapást vagy lóherét. Különösen ajánlom ez utóbbit, de ha lóherével vetjük, akkor őszi buzát is vethetünk, mert a lóhere megvédi a rozsdától, a hirtelen lehülés és felmelegedéstől. Persze ezen részen még nem próbáltam ki lóherével, de ha más részen megvédi a buza megszorulását, úgy ilyen léghuzamos pontokon is hathatós „védnövény“-nek fog bizonyulni. Az idézést azért jelzem, mert immár nem a kalászos lesz a lóhere védnövénye, hanem megfordítva, a lóhere lesz a buzának védnövénye. Erről szintén beszámoltam e lap hasábjain s így ismétlésbe nem bocsájtokozom.

Káldy Szűcs János.

A szárított tengerimoslékről.

Írta: dr. Zaitschek Arthur kir. fővegyész.

A sertéshizlalás csak akkor eredményes, ha kellően előkészített sertések kerülnek a hizlaldába, miért is gondoskodnunk kell, hogy a hizásra fogott 70—80 kg.-os süldő csontozata és izomzata kifejlett legyen. A kellően kifejlett izomzat a későbbi zsírlerakódás biztos alapja, szükséges tehát, hogy szűk fehérjearányú eleség által a husképződést elősegítsük. A csontozat kellő fejlődését elegendő ásványi anyag, a szükséges huslerakódást elegendő táplálék és abban elegendő emészthető fehérje etetése által érjük el. Megfelelően összeállított takarmányban az ásványi anyagok közül a legtöbb esetben csak a mézst tartalmat kell kiegészítenünk, a minek könnyen tehetünk eleget, ha a takarmány közé némi iszapolt krétát (szénsavas meszet), csontlisztet vagy fahamut szórunk, egy süldőre naponta körülbelül 8—10 gr.-ot számítva. Másrészt a takarmányt úgy kell összeállítani, hogy fehérjearánya a malacok korához képest 1:5—1:7-nél tágabb ne legyen. Szűk fehérjearányú adagot

csak emészthető fehérjében gazdag takarmányok segítségével állíthatjuk össze. A m. kir. állatélet-tani állomáson legutóbb a szárított tengerimoslék emészthetőségét és táplálóértékét vizsgáltuk meg s e kísérletek eredménye szerint a *szárított moslék nem tartozik azok közé a takarmányok közé, melyekkel malacok nagy fehérjeszükségletét czélszerűen fedezhetnék.*

Két yorkshirei sertéssel összesen 6 kísérletet végeztünk, az első kísérletben az alaptakarmányul szolgáló 600 gr. cinquantino tengerin kívül 100 gr., a másodikban 200 gr., a harmadikban 300 gr. szárított tengerimoslékot etetve, mely mennyiséget a sertések fokozatos hozzászoktatás után maradék nélkül fogyasztottak el. A kísérletekben etetett moslék átlagban 947% vizet tartalmazott, a szárazanyag összetétele pedig a következő volt:

Szerves anyag	89.44
Nyers protein	29.78
Tiszta protein	24.81
Nyers zsír	19.27
Nyers rost	7.84
N.-mentes kiv. anyag	32.55

A sertések a moslékot az I. sz. kísérletben, tehát a mosléketetés elején eltérően és igen rosszul használták ki. A II. kísérletben a moslékadag fokozatos emelkedése dacára már javult a moslék kihasználása, végre a III. kísérletben a moslékra a legnagyobb és elég jól összevágó emészthető együtthatókat kaptuk. Ennek magyarázatát keresve, arra kell gondolnunk, hogy a sertések a mosléketetés elején még bizonyos undorral ették ezt a nekik szokatlan takarmányt, melyet később mindinkább megkedveltek. Pawlow I. P. és tanítványainak híres kísérleteiből ismeretes, hogy az emésztéshez feltétlenül szükséges nyál- és gyomorsavválasztást legerősebben az étvágy, vagyis a táplálék szenedvényes megkivánása, más szóval az u. n. fizikai inger indítja meg. Ezek szerint feltehető, hogy a mosléketetés kezdetén ez a fizikai inger csak igen csekély, később ellenben fokozódott mértékben segítette elő a moslék emésztését. Magyarázatra nem szorul tehát, hogy a szárított moslékra a III. sz. kísérletben megállapított emészthető együtthatók átlagértékét kell érvényesnek elfogadnunk, mert kellő idei hozzászoktatás után ezen együtthatóknak megfelelően fogják a sertések a moslék tápanyagait kihasználni. Ezeknek az együtthatóknak középértéke a következő volt:

Száraz anyag	56.8
Szerves anyag	60.0
Hamu	29.8
Nyers protein	44.3
Tiszta protein	37.7
Nyers zsír	88.1
Nyers rost	62.7
Nitr.-mentes vonatanyag	57.2

A szárított moslék emészthető tápanyagtartalmának kiszámítására még annak átlagos összetételét kell ismernünk. Huszonkét hazai szárított moslékelemzésünk alapján a hazai szárított szeszgyári tengerimoslék átlagos összetétele a következő:

Száraz anyag	92.00
Hamu	8.04
Szerves anyag	83.96
Nyers protein	28.03
Tiszta protein	23.73
Nyers zsír	14.66

Nyers rost	11.55
N.-mentes vonatanyag	29.72

A hazai szárított moslék ezen átlagos összetételéből és az előbb közölt emészthető együtthatók középértékéből kiadódik, hogy 100 gr. moslék-száraz anyagban van:

	8% vizet tartalmazó anyag gr.	Szárazanyag gr.
Emészthető száraz anyag	52.25	56.80
” szerves anyag	50.37	54.75
” hamu	1.88	2.05
” nyers protein	12.42	13.49
” tiszta protein	8.97	9.75
” nyers zsír	12.91	14.04
” nyers rost	7.24	7.87
” N.-mentes vonatanyag	17.80	19.55

A kísérletei állatok már az alaptakarmányul szolgáló 600 gr. tengeri etetésekor is N.-t tartottak vissza, de a lerakódott N.-mennyiséget csak igen lassan és gyakorlatilag számba nem jövő módon fokozta a 100—300 gr. moslék etetése, vagyis a *szárított moslék fehérjéinek rossz emészthetősége folytán nem gyarapította a sertés husállományát.*

Az I. kísérlet kivételével respirációs készülék segítségével a C.-forgalmat is meghatároztuk, miáltal az állatokban a hus- és zsír alakjában lerakódott szénmennyiséget kaptuk meg. Ezek az adatok azt bizonyították, hogy a szárított moslék energiájából csupán 31% alakult át új testállományra és pedig 3.8% húsá és 27.2% zsírrá.

A szárított tengerimoslék alacsony termelőértéke (31%) folytán sertéstakarmányul nem válik be. Bár kísérleti állataink még egészen fiatalok, 30—40 kg.-osak voltak, a szárított moslék alig gyarapította hus- és zsírállományukat. E körülmény annál feltűnőbb, mert kísérleti moslékunk tengerinek és árpának, tehát két kiváló sertéstakarmánynak el nem erjedt részéből állott. Valószínű, hogy a mélyreható változások, melyeken az egyes növényi alkatrészek nagy nyomáson végbemenő feltárásuk, illetve ezt követő erjesztésük közben keresztülmenniük, karöltve a hosszú és magas fokon történő szárítással, okozták, hogy a tengeriből és árpából visszamaradt részek táplálóértéke csökkent. Lehet, hogy kísérleteinkben a moslék magas szénsavas mézstartalma (8.30%) is közrehatott ebben, végül az elmondottak alapján az ize és szaga is szerepelhetett. Behatóbb magyarázatot e kérdésben csupán friss és szárított moslék összehasonlító vizsgálata fog adhatni.

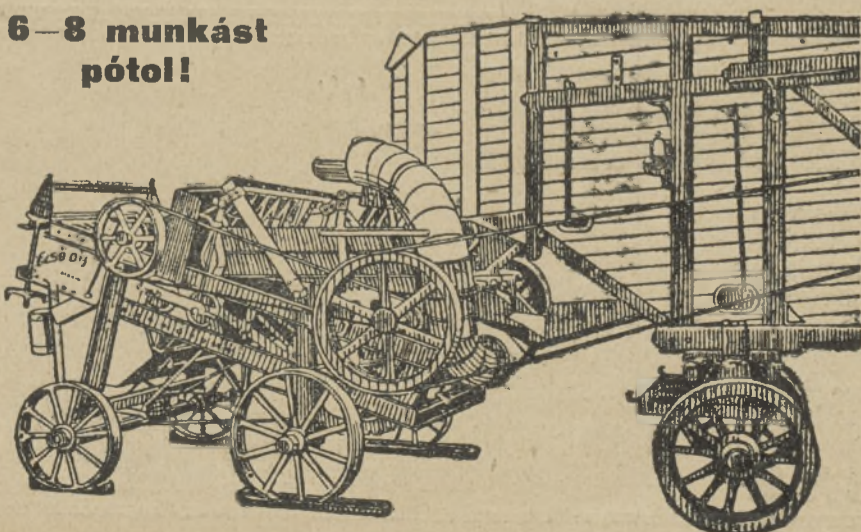
Mint hogy a szárított moslékot a korpával szokás összehasonlítani, kísérleti eredményeinket a buza- és rozskorpa megfelelő adataival hasonlítom össze. Kellner vizsgálta meg legutóbb a buza- és rozskorpa táplálóértékét sertésben.

A buzakorpát a sertések sokkal jobban használták ki, mint a rozskorpát a mi a következő emészthető együtthatókból tűnik ki:

	Buzakorpa	Rozskorpa	Szárított tengerimoslék
Szerves anyag	73.2	68.2	60.0
Nyers protein	82.2	72.4	44.3
Nyers zsír	71.4	36.5	88.1
Nyers rost	25.5	26.7	62.7
N.-mentes kiv. anyag	76.4	72.8	57.2

A korpák emészthető együtthatóit a szárított tengerimoslékéival összehasonlítva, látjuk, hogy a sertés a korpák szerves anyagát, nevezetesen fehérjéit és szénhidrátjait jobban használja ki, mint ugyanezen alkatrészeket a moslékban.

6—8 munkást pótol!

WELGER-féle szabáldalmazott szalmapréselevátor (kazalozó)

az egyedüli, mely minden emberi segítség nélkül teljesen önműködően köző is. — Bálok nagysága szabályozható!

Alkalmazható minden gyártmányú cséplőhöz, anélkül, hogy az eddiginél erősebb mozgony válnék szükségessé.

Elpusztíthatatlan tartósságú, feltétlenül megbízható, háládatos szerszám. Kizárólagos gyártója és egyedüli elárúsítója hazánkban és a Balkánon az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár r.-t.
Budapest, VI., Váci-ut 19. Tessék prospektust kérni.
Nagy uradalmakban kívánatra díjmentesen bemutatjuk.

A háromféle takarmány táplálórteket legjobban úgy hasonlíthatjuk össze, ha a 100 gr. szárazanyagban lévő emészthető tápanyagokat és ezen az alapon a keményítőértéket számítjuk ki. Mint-hogy a sertés másképpen értékesíti a takarmányok emészthető anyagait, mint a szarvasmarha, nem kapunk helyes értékeket, ha a takarmányok sertésre vonatkozó termelőértékét a szarvasmarhánál használatos módszer szerint számítjuk. Minthogy azonban a három szóbanforgó takarmány közül csak a moslék termelőértékét határoztuk meg kísérletileg, összehasonlításra a számított termelőértéket (keményítőértéket) kell felhasználnunk.

Az emészthető tápanyagok százalékos mennyisége a háromféle takarmány szárazanyagában a következő volt:

	Buzakorpa	Rozs-korpa	Szárított tengerimoslék
Tiszta protein	13.90	10.54	9.75
Nyers zsir	3.80	1.42	14.04
Nyers rost	1.93	1.62	7.87
N.-mentes kiv. anyag	48.40	49.39	19.35
Emészthető együttható	78.—	79.—	86.—
Keményítőérték	55.7	50.5	56.9

Ezekből az adatokból kitűnik, hogy különösen a buzakorpa szárazanyagában még több az emészthető fehérje, mint a szárított tengerimoslékban, bár a korpák sem tekinthetők alacsony keményítőértékűk folytán jó sertés-takarmányoknak.

Ismerve a háromféle takarmány emészthető tiszta proteintartalmát és keményítőértékét, azok pénzértékét és összehasonlíthatjuk. Minthogy hasonló emészthető tápanyagtartalmu takarmányok pénzértékének összehasonlításáról van szó, nem lényeges, hogy nem ismerjük az emészthető fehérje és a keményítőérték jelenlegi pontos pénzértékét, hanem régebbi adatok alapján a keményítőérték 1 kg.-ját 15.7, az emészthető fehérje kg.-ját 25.0 fillérbe számítjuk. Ezen adatok alapján 100 gr. szárazanyag pénzértéke:

a buzakorpánál	10.16 K
a rozskorpánál	9.01 „
a szárított mosléknál	9.93 „

Ezek szerint a sertés-takarmánynak használt jóminőségű buzakorpa szárazanyaga még valamivel nagyobb pénzértékkel bír, mint a szárított moslékszárazanyag. Az eladásra kerülő légszáraz árunál a mérleg azonban a moslék javára billen, mert míg a szárított moslék vztartalma a 10%-ot csak igen ritkán haladja meg, addig buzakorpa átlagos vztartalmát 13—14%-nak vehetjük fel. Fenti adatok szerint:

a 13% vizet tartalmazó buzakorpa pénzértéke	8.84 K
a 10% vizet tartalmazó tengerimoslék pénzértéke	8.94 „

úgy hogy végeredményben a sertés-takarmányul használt elsőrendű minőségű buzakorpát és az átlagos összetételű szárított moslékot egyenlő pénzértékűt és a fentiek szerint egyenlő táplálórteket, a rozskorpát ellenben amazoknál kereken 10%-kal kisebb pénz- és táplálórteket illeti meg. Minthogy pedig buzakorpa piaci ára jelenleg jóval alacsonyabb a szárított moslékéknál, utóbbi sertés-takarmány gyanánt a korpával nem versenyezhet.

A nemes fűz telepítéséről és mivéléséről.

Mai napság, a midőn a m. kir. földmivélésügyi miniszter anyagi támogatása mellett az ország vármegyei gazdasági egyesületei évről-évre több és több kosárfonó háziipari tanfolyamot rendeznek, azt hiszem, hogy nem lesz éppen

felesleges, ha gazdatársaim figyelmét a nemes fűz telepítésére felhívom, mint a mezőgazdaságnak olyan mellékágazatára, a melynek természetével mocsaras területek, árterek, tó-, folyó- és patakpartok, szóval más célra egyáltalában fel nem használható területek igen jól értékesíthetők.

A nemes fűz telepítésének első munkálata a talaj őszzeli megforgatásában (rigolirozásában) áll; ezen talajforgatást rendes körülmények között 50 cm. mélyre szokták eszközölni, természetesen a forgatás mélysége az altalaj minőségétől függ. A forgatás kézzel, avagy gézekével eszközölhető, tekintettel arra, hogy a gézekével teljes forgatást végezni nem lehet, célszerűbb a kézzeli forgatásnál maradni. Ha az őszi vagy tél folyamán a nemes fűz ültetésére szánt táblát megforgattuk, akkor kora tavasszal megkezdhetjük a nemes fűzdugványok kiültetését, itt egyben megjegyzem, hogy sokan a nemes fűzdugványokat őszzel ültetik, már pedig az ezen időszakban kiültetett dugványokat a téli fagy igen könnyen kiemeli a földből, annyira, hogy ezek azután a februári éles szelek folytán, még mielőtt gyökeret verhetek volna, máris kiszáradnak. Mielőtt a dugványok kiültetéséhez fognánk, ha a forgatás által előkészített terület nagy, akkor táblákra osztjuk be, a melyeket egymástól 2—4 méteres kocsival járható utakkal választunk el. Egy-egy tábla lehetőleg 400 négyszögöl nagy legyen, mivel ilyen nagyságu táblák mellett a fűzes kezelése a legkönnyebb.

A fűzdugványokat ne sor- és növénytávolságra, hanem négyzetkötésbe ültessük és pedig 30—30 cm.-nyi kötésben, mivel ezen ültetési rendszer mellett a telep kapálása, tisztántartása minden irányban lehetségesse válik, míg ellenben a nagyobb sor- és kisebb növénytávolságok mellett elültetett fűzeseknél csakis a sorközök tartathatók tisztán. Azon esetben, ha a talaj laza és sima felületű, akkor sorjelzővel hozhatjuk ki a hossz- és kereszt sorokat és a hol a két vonal egymást keresztezi, oda szurhatjuk le egyenként a dugványokat. Ellenben, ha a talaj kötött és egyenetlen felületű, nem marad más hátra, mint csövekekkel kijelölni, az egyes táblák hosszában és szélteben a sorokat és a csövekekhez zsinórt kötni úgy hosszában, mint keresztben és azután a hol a zsinórok keresztezik egymást, oda leszurni a dugványokat; ugyis lehet eljárni, hogy csak a tábla hosszúságában egynéhány olyan zsinórt feszítünk ki, a melyeken a dugványok távolságai szines rongyokkal vannak megjelölve.

Ültetésre egyéves vesszőből készített dugványokat használjunk és pedig a vesszők alsó részéből készítettéket, melyek 30 cm.-nél nem hosszabbak, kivéve könnyen kiszáradó homokos területeken alkalmazhatunk 35 cm. hosszúakat és oly területeken, a melyek időnként elárasztásnak vannak kitéve; mivel ilyen területeken a dugványoknak legalább is 10—20 cm.-nyire a földből ki kell állniok, így tehát ezen utóbbiaknak 40—50 cm. hosszúaknak kell lenniök. Lazább talajokon a dugványokat kézzel nyomjuk a földre, kötöttebb talajban azonban kénytelenek vagyunk a szőlődugványozásnál is használatban lévő vasfurót alkalmazni. A dugványokat mindenkor rügyeikkel felfelé állva dugjuk a földre és pedig függélyesen és oly mélyen, hogy azokból legfeljebb csak 1 cm. álljon ki a földből, sőt homokos talajban 1 cm.-nyire a föld alá is nyomhatjuk. Azért nem tanácsos 1 cm.-nél többet hagyni a föld felett, mivel minden a földből kiálló szem kihajt és így ezen esetben az első évben a gyökérzetéhez arányitva, igen sok apró és fejletlen vessző fog képződni.

A mi a dugványok fajtáinak megválasztását

illeti, az nem könnyű dolog, mivel az a talaj összetételétől függ, illetve nem minden fűz fajta diszlik minden talajban, így pl. a lép- és tőzeg-talajokat kivéve, a kenderfűz csaknem minden talajban, kötött agyagtalajokon meg a mandula-fűz diszlik jól. Egyszóval jó réti talajban ültessünk kender-, amerikai- vagy mandulafűzet, lép-talajba biborfűzet, rossz homoktalajba meg kaspifűzet; más talajnemeket azért nem említek, mert az olyan talajban, a hol a buza is megterem, ne ültessünk fűzet, mivel határozottan ki van zárva annak lehetősége, hogy a középminőségű szántóföld fűzterméssel többet jövedelmezzen, mint buza vagy egyéb kulturnövény. A mint már ezen közlemény bevezetésében is felemlítettem, csak ott telepítsünk fűzet, a mely területek más célra ugy sem használhatók.

A beültetett fűztelep gondozása a talaj tisztántartásából, lazításából, a hézagok pótlásából és trágyázásból áll. A talaj tisztántartása a kapálásból áll és pedig az első kapálást még akkor kell elvégezni, a midőn a fűztövek még nem hajtotak ki, fiatal telepnél 3—4 hét múlva még egy második kapálást is kell végeznünk, idősebbeknél azonban elegendő az egyszeri kapálás is. A fűztelep kapálása nemcsak a gyomok irtása végett eszközöltek, hanem a feltalaj porhanyítása céljából is, mivel ezáltal a feltalaj hajszálcsövecskéi elszakíttatnak és így a talaj víz- és párolgathat el oly könnyen és továbbá a felporhanyított talajnál a levegő is könnyebben férkőzhetik be a fűzek gyökérzetéhez. A hézagokat a legcélszerűbb bujtással pótolni és nem dugványokkal, mivel itt is, mint a szőlőnél, a dugványokkal való pótlások mindig hátramaradnak a tenyészetben és a telepítés első évében megmaradt társaikat elérni egyáltalában képtelenek. Trágyázni csakis új fűztelepeket gazdaságos és pedig olyanokat, a melyek valamely kihalt fűztelepen rendeztetnek be; az ilyen telepek alá a legjobb istállótrágyát adni.

Ha egynéhány év múlva azt tapasztalánk, hogy fűztelepünk növekedése meggyengült, akkor a tövek megerősítése céljából egy évig ne vágjuk a vesszőket.

A vesszőket őszzel vagy télen kell a tövekről levágnunk, a vágás ollóval vagy görbe késsel

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

„**budapesti**”

gyapju-aukcziókra,

melyek első sorozata folyó évi
július hó 12-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapju-árverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkezdvezményben, valamint ingen raktározásban részesülnek. — Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

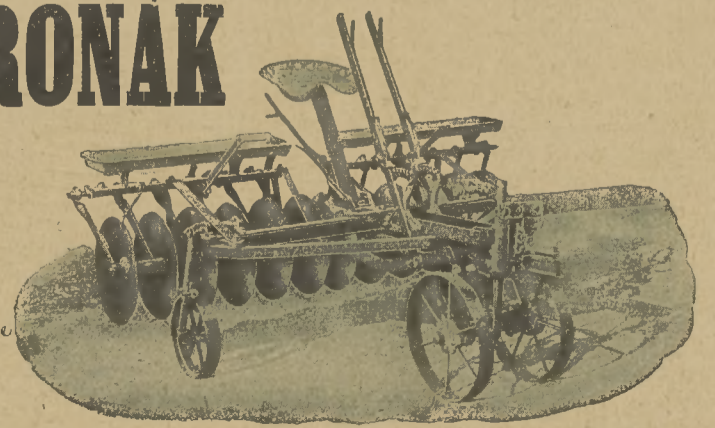
Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. A tavaszi szántásokra a legujabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY, Budapest, V., Váci-ut 89.

eszközöltessék és pedig töben, tehát a füz tökefejen csapokat ne hagyjunk, mivel itt a metszés czélja: hosszú hajtások nyérése. A levágott vesszőt azután 30 cm. átmérőjű csomókban rakassuk össze.

Végül még csak azt jegyzem meg, ha községek nemes füzét akarnak telepíteni, akkor forduljanak a vármegyei gazdasági egyesületük útján a m. kir. földművelésügyi miniszterhez, a ki a forgatási és telepítési munkálatok részbeni fedezése czéljából kat. holdanként 100 koronát és 50,000 drb dugványt juttat a község előljáróságának, egyben felemlitem, hogy a *Temesvármegyei Gazdasági Egyesület* a miniszternek ezen anyagi támogatása mellett sok oly községben létesített nemes füztelepet, a hol olyan hasznavehetetlen területek voltak, a melyeket csakis a nemes füz telepítése által lehetett értékesíteni, illetve sok községet juttatott újabb jövedelemhez.

Bászel Elek.

KÖNYVISMERTETÉS.

„A robbantás technikája“ czimen *Doletsko Ferencz* a kassa—oderbergi vasut ny. főfelügyelője a magyar szakirodalom terén hézagpótló kézikönyvet adott ki, melyben a gyakorlatban használatos régiebb és újabb robbanókat írja le. Ismerteti továbbá azoknak tulajdonságát s a velük való bánásmódot, alkalmazásukat az erdő és mezőgazdaságban, kőbánya-iparban, ut, vasut- és vízépitésnél, valamint az építőiparban. E műből megismerjük a robbanóknak minden tulajdonságát s így könnyen védekezhetünk ellenök, szintegy megtehetjük a szükséges biztonsági intézkedéseket is. A 152 ábrával ellátott gazdag tartalmú kézikönyv a „Patria“ r. t. könyvkiadó-hivatalában (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) jelent meg, bolti ára 5 korona.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. *Pinzgau* szarvasmarha beszerzése?

Mely uradalmakban vagy gazdaságokban van fajtiszta pinzgau marhatenyésztés? mely vidéken üzi ezen tenyésztést a kigazda is? milyen vásárokon lehetne nagyobb mennyiségű ilyen üszöket venni? és ezen vásárok nincsenek-e a ragadós száj- és körömfájás miatt letiltva?

Br. B. F-né.

Kérdés. *Báznai sertés tájfajta.*

Több utazásom alatt láttam és igen megkedveltem a báznai sertés fajtát, igaz, hogy nagyobb részt a mangaliczával kevertem. Tulajdonságait ismerem, de csak oly helyről kívánok tenyészanyagot vásárolni, a hol már tisztavérben tenyésznek. Birtokom a Kis-Kárpátokban fekszik. Kérem szíves válaszukat, hol szerezhetők ilyenek be?

K. L.

Kérdés. *Margarinsajt.*

Igaz-e, hogy már margarinnal is készítenek sajtot, a mely a husdrágaság jelenlegi időszakában népeledel gyanánt szolgál. Ki gyártja ezen sajtot és nem fogja-e ezen gyártmány a tejből készítettet a piacokról kiszorítani?

L. M.

Kérdés. *Birtok szegélyezése diófákkal.*

Vidékünkön a diófa igen őszlik. Birtokom jól van kommasszávalva, majdnem egy rendes négyzetet képez és széles utakkal van szegélyezve. Nagyon szeretném úgy a birtokhatárt, de a birtok dülő útjait is diófákkal beültetni részben, mert a dióért jó árakat kapok. De meg, hogy fiamnak és örökösömnek is értékes fát juttassak.

Mely fajtát ajánlanák t. gazdatársaim homokra. Milyen távol kell őket ültetni, mily ápolást, trágyázást stb. igényelnek a diófák? Sz. K.

Felelet. *Göröngyös feltört-kaszáló megmivelése* című kérdésre.

1. Kérdésttevőnek mielőtt a kaszálóját feltörte kellett volna kérdést intézni annak miként történendő feltörését illetőleg. Akkor olyan gazdának utasításait érvényesíthette volna, a kik tudatában vannak a rétek legpraktikusabb megmunkálásának és feltörésének. Mert am nem olyan egyszerű és különösen nem közömbös a gazdára nézve, hogy ezen mivelet miképp vitetett keresztül. Kérdésttevő is elkövetett egy olyan sarkalatos hibát, a mit két év leforgása alatt sem fog tudni helyre hozni. A gyeptörés legpraktikusabb és gazdaságosabb, ha azt ősszel, amidőn sem nem túl száraz, sem nem túl nedves, tehát mikor nem ragad, végezzük. Egyik lényeges feltétel tehát a talaj fizikai állapotának a megválasztása és meghatározása. A másik lényeges feltétel, hogy ha azt ekével végezzük, 1—2"-nál mélyebbre azt nem jártni, a feltörést megelőzőleg czélirányos a kaszálót 3—4" távolságban egymástól aképp felhasogatni, hogy az eke ezzel derékszögbe járjon. A rét felhasogatására alkalmas a gruber is, melyre élezett csoroszjaszerű késeket rakunk a jelzett távolságokban. Az így megmivelt rétet tavasszal szikkadás után újból felszántjuk 4—5" mélyen, a midőn porhanyó réteg kerülve a felszínre, melybe zab, vagy tengeri vethető. A gyeptörés illetően keresztül vitele után télen meg is trágyázható, a midőn tengeri vagy csalamádénak fog megfelelni. Van továbbá ennek egy még praktikusabb megoldása. Tárcsásboronával ugyancsak ősszel a nem túl száraz kaszálót megjártni duplán hosszban és keresztben, de úgy, hogy a tárcsa se menjen mélyebben 4—5 cm-ernél s amit az így felvágdosott fűgyökerek elszáradtak, utánna még az őszön újból tárcsázhatunk 6—8 cm-er mélyen s így hagyjuk tavaszig, a midőn bármely tavaszi kalászos, vagy kapásnövény is termelhető benne és télen meg is trágyázható.

Persze az elhibázott mivelet következtében a göröngyökkel a csorbát kiköszörülni teljesen képtelenség. Talán azért még is tehet valamit. Mindenek előtt nehéz éles boronával járassa meg szikkadás után *reggelként*, hogy egy kis porhanyó réteget tudjon a gombócokról lemorzsolni. Ezt folytassa mindaddig, míg 3—4 cm-teres vastagságu porréteget kap. Azután *keresztben tárcsázza meg s újból boronálja*. Ha a zsonbékot így sem sikerülne szétmálasztani, akkor hengerelje be s az így megmunkált gyeptörésbe aztán már vethet tengerit, mert a zabvetéssel már elkésett, ha csak nem Erdélyben gazdálkodik.

Káldy Szűcs János.

2. Az ősszel feltört, de nagyon göröngyös kaszálót legjobb lesz megterhelni tárcsásboronával a szükséghez képest keresztben vagy csak az őszi szántással ellenkező irányban megjártni, hogy a gyephantokat felszeljük és felaprítsuk. A tárcsázást altalajtömörítésnek kell követnie, hogy a gyeptörés elveszítse üregességét, a mi főkélléke az egyenletes kelésnek, fejlődésnek s a nagy termések elérésének. A talajtömörítés következtében a gyepparadványok is gyorsabban elkorhadnak s a friss törés is könnyebben beérik. A tömközést fogasolás követi s ezzel a talaj a zabvetésre kész. Tengerivetés előtt az így előkészített talajt még fogasolásban kell részesíteni.

Ha az illető gazdaság altalajtömörítővel nem rendelkezik, pótolhatja ennek munkáját érdes felületű nehéz vashengerrel is.

Reichenbach Béla.

Felelet *Hernyóirtószer* című kérdésre.

Mi a legjobb hernyóirtószer? Oly kérdés ez, melyre csak úgy egyszerűen, néhány mondatban feleletet adni lehetetlen, még akkor is, ha feltelezem, hogy kérdésttevő a gyümölcsfák kártékony hernyóit érti. Nincsen, de nem is lehetséges, hogy legyen univerzális hatású szer, a mely mindenféle hernyó ellen jó hatású, mivel minden ellenségünknek más és más az életmódja és így az életmódjához alkalmazott védekezés is más és más eljárású. A tél folyamán szorgalmasan szedjük le a hernyófészkeket és gyűjtjük a pilletojásokat, a mint az 1894: XII. törvényezikk elrendeli. A leszedett hernyófészkeket és pilletojásokat egészük el. Ennek dacára tavasszal lehetnek hernyók faíkon, a téli hernyózás alkalmával főleg a pilletojásosomók kerülhetik el figyelmünket, melyekből tavasszal hernyók bujnak ki, a szomszéd kertből is kerülnek át kertünkbe hernyók részint gyalogosan, részint a szél által. Ezek ellen klórbárium permetezéssel védekezünk. 100 liter vízben 2—3 kg. klórbáriumot oldunk fel s ugyanannyi czukorgyári szörpöt (melasszét), vagy ha ez nincs, félannyi asztalosenyvet oldunk fel, utóbbiakat a tapadás végett keverjük a folyadékba. A gyalogosan bevándorló hernyók ellen a hernyóenyvgyűrűket alkalmazzuk. A nyári hernyófészkek idején (pókhálós molyok ellen) is alkalmazhatjuk a klórbáriumot. Az alma és körtetermés férgesedését előidéző almamoly ellen megint más a védekezés. Tavasszal a fák elvirágzása után, majd 10—14 nappal később (összesen tehát kétszer) olyan anyaggal permetezzük meg a körte- és almafákat, mely 100 liter vízből, 60 gr. arzénsavas rézből, 60 gr. mészporból s 1 kg. rozslisztből áll. A nyár folyamán pedig a kéthetenként felváltandó hernyó fogó kötelek alkalmazandók. A téli araszolók ellen ismét a hernyóenyvgyűrűk alkalmazatnak. De nem folytatom, egy hosszú, terjedelmes szakezikk lenne, ha elmondanám mindazon teendőket, mik a hernyók elleni küzdelemben követendők. E lapok mult évfolyamában több cikkben ismerttettem mindezeket, a részletesebb tudnivalókat ezekben megtalálja a kérdésttevő.

Kadocs Gyula.

Felelet. *Jégbiztosítások* című kérdésre.

Hogy mikor adja fel a jégkár elleni biztosítást valamely biztosító intézetnek, az közömbös, úgy a társulat mint önre is egyaránt, mert a biztosítási díj egyenlő, akár ha ma jelenti is be, akár az érés előtt 2 héttel. Azonban a szokás az, hogy a biztosítást akkor jelenti be, a midőn már becsülni lehet a várható termés mennyiségét. Tehát a kalászosokat és kapásnövényeket legcélszerűbb május havában biztosítani, míg a szőlőt május végén, június elején. Minthogy némely évben megesik, hogy a jégkárak már május elején is beállanak, a hol jégjárás van, ott helyén való május elején már biztosítani.

Káldy Szűcs János.

Felelet. *Mit termeljek az erdő alatt* című kérdésre.

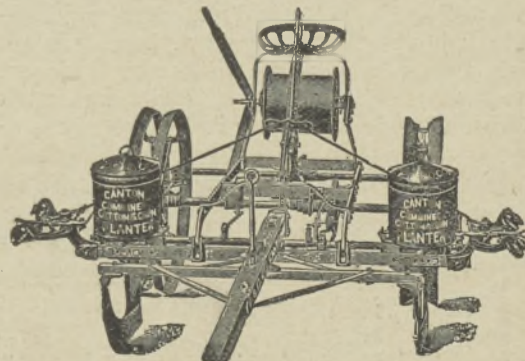
A beárnyékolt területen nem lehet termelni, nem tenyészik ott semmiféle kulturnövény, még a fa sem, ha az kisebb a mellette lévő erdő területben lévő fáknál. Más megoldás tehát nem marad fenn, mint kártérítéssel lépni fel a szomszéd erdőterület tulajdonosával szemben, kinek kötelessége az erdeje által beárnyékolt, tehát terméketlenné lett terület nagyságához az ott szokásos évi bérlet nagyságához mérten kérdésttevőt évente kártalanítani. Szólítsa fel tehát szomszédját, kit ha szép uton nem lenne hajlandó a kár megtérítésére, a mi a legméltányosabb és czélra vezetőbb volna per útján is lehet arra szorítani, vagyis a jelzett s évenként

„SENIOR“ tengeriültetőgép

autom. négyzet-ültetőkészülékkel, hazánkban több száz darab évek óta működésben vannak és legjobban beváltak. Minden gazda nagyobb terméseredményt biztosíthat magának a „SENIOR“ munkája által.

Egyszerű szerkezet, legkiválóbb anyag, csekély vonóerő!

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY, Budapest, V., Váci-ut 98. szám.

megismétlődő kár igénye mindaddig érvényesíthető bírói után, míg a kérdéses erdőterület letarolva nem lesz.
Káldy Szűcs János.

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel felhívjuk lapjaink azon t. olvasóit a kiknek előfizetése április hó elsejével lejárt, hogy azt megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap expediciójában zavarok támadhassanak.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 16 korona.
Fél évre . . . . . 8 „
Negyed évre . . . . . 4 „

A „Gazdasági Lapok“
kiadóhivatala.

HIREK.

A hivatalos órák megváltoztatása.

Ezennel értesítjük t. előfizetőinket, olvasóinkat és munkatársainkat, hogy szerkesztőségünk hivatalos órái f. évi április hó 1-ével megváltoztak, mert azok ezentúl d. e. 9 órától, d. u. 2 óráig tartanak meg, az eddig megszokott d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5-ig tartó hivatalos órák helyett.

Kiadóhivatalunk hivatalos órái mint eddig is, csak d. u. 3—5 óra között tartanak meg.

Személyi hírek. Ó felsége, dr. Dégen Árpádot, a budapesti vetőmagvizsgáló állomás vezetőjét, a kísérletügyi személyzet egyesített tisztis létszámában a VI. fizetési osztályba igazgatóvá nevezte ki.

Dolecskó Mihálynak a földmivelésügyi miniszteriumi nyugalmazott miniszteri osztálytanácsosnak s törvényes utódainak, a közszolgálat terén szerzett érdemei elismeréséül a magyar nemesiséget „nemesi” előnévvel díjmentesen adományozta. — Mindkét érdemes férfiúnak a kik közül az előbbi a vetőmagvizsgáló állomásnak hírnevet szerzett, utóbbinak, a ki a folyamatszabályozás körül szerzett elévülhetetlen érdemeket, szívből gratulálunk.

Gyászhir. Ószinte részvétellel értesültünk, hogy Bucher Alajos, a pécsi kerület szőlészeti felügyelője f. hó 22-én éjjel, Budapesten hirtelen elhunyt. A megboldogultnak a baranyamegyei szőlők felújítása körül nagy érdemei voltak, melyek annál jelesebbek, mert sehosem kell a szőlésznek a kedvezőtlen talajviszonyokkal annyit küzdenie mint Pécs vidékén. A mult héten lefolyt szőlészeti és borászati előadások kedvéért Bucher a fővárosba érkezett és itt következett be váratlan halála életének 50., szolgálatának 22. évében. Halálát özvegye és egy fia siratja. Az elhunyt lapunk felelős szerkesztőjének egyik szeretett iskolatársa volt.

Országos gazdakongresszus Budapest. A budapesti XI. országos gazdakongresszus rendezőbizottsága gróf Károlyi Mihály elnöklésével hétfőn délelőtt tartotta alakuló ülését az OMGE. székházának nagytermében a kongresszusi előadók és a vidéki vármegyei gazdasági egyesületek küldötteinek nagy részvétele mellett. Károlyi Mihály elnök a gazdakongresszus egybehívásának szükségességét hangoztatván, kiemeli, hogy a tárgyalásokon praktikus és nem doktriner kérdésekkel fognak foglalkozni. Meleg szavakkal üdvözli gróf Teleki Józsefné, a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének elnökét, a miniszteriumok és a vidéki gazdasági intézmények küldötteit és felkéri Mutschbacher Emil titkár a jelentések megtételére. Köszönettel vette tudomásul a rendezőbizottság, hogy a földmivelésügyi, kereskedelmi, pénzügyi és igazságügyi miniszterek, Budapest székesfőváros és a vidéki gazdasági egyesületek tömegesen képviseltetik magukat a kongresszu-

son. Eddigélé gróf Serényi Béla földmivelésügyi miniszter, Darányi Ignác és gróf Dessewffy Aurél vállalták el a diszelnöki tisztet. Mutschbacher Emil titkár bemutatja a kongresszus ügyrendjét. A kongresszus idejét május 6., 7. és 8. napjaira tűzték ki. A tanácskozások a székesfővárosi Vigadó termeiben öt szakosztályban fognak lefolyni. A kongresszus tagja lehet minden magyar gazda. Tagsági díj személyenként tiz korona, a mely összeg legkésőbb április 30 ig fizetendő be a kongresszus pénztárába (IX., Köztelek-u'ca 8). Rubinek Gyula igazgató javaslatára megválasztották a végrehajtó bizottságot, megállapították a kongresszus programját, majd Buday Barna, Szilassy Zoltán, Jeszenszky Pál és Krolopp Hugó előterjesztése alapján letárgyalták a kongresszuson tárgyalandó határozati javaslatvezeteket.

A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete Nick Ede ny. korona-uradalmi igazgató elnökle alatt rendkívül látogatott igazgatóválasztmányi ülést tartott, a mely Bujánovics Sándor helyett, a ki hivatkozással megromgált egészségi állapotára, semmi körülmények között nem hajlandó továbbra az elnöki tisztet megtartani, elnöknek egyhangulag gróf Széchényi Emilt jelölte. Alelnökül pedig Sierbán János miniszteri tanácsost és Rubinek Gyulát, az OMGE. igazgatóját.

A Barsvármegyei Gazdasági Egyesület közgyűlése. A tavaszi közgyűlés márczius hó 26-án Verebélyen, a gazdaközönség nagy érdeklődése mellett folyt le. Tárgyaltattott a mult évi zárszámadás s a folyó évi költségelőirányzat. Az évi kiadás 9748, a bevétel 9890 koronában állapított meg. Tenyészszarvasmarha díjazásokra 2700 korona lett előirányozva, melyből a földmivelésügyi minisztérium 2000 korona segélyt ad. Az díjazás Oszlányban, Garamszentbenedeken, Garamszentdamásdon, Garamszentkereszten és Csiffáron lesz. A gazdasági egyesület a vármegye 3 községében mintagazdaságot létesít a földmivelésügyi miniszter anyagi támogatásával.

A szarvasmarha és sertésenyésztés fellendítése érdekében nagyszabású akciót indított meg az Egyesület s a kisgazdák jelentkezése alapján 650 darab tenyésztethez és 250 darab sertés beszerzését fogja eszközölni. Örömmel konstatalható a gazdák nál, hogy mindjobban felkarolják a szarvasmarha tenyésztést, nem riadnak vissza nagyobb pénzáldozatoktól sem, csak hogy jó tenyészanyagokat szerezhessenek be, ezen az uton haladva, van remény arra, hogy Barsvármegye állattenyésztés terén rövidesen az első között fog állani, különösen a garmelléki községek rendkívül sokat haladtak e téren, ugy hogy jelenleg a simenthali már magvas vérben tenyésztetik a kisgazdák nál is.

E közgyűlésen a magyar magtermelési r. t. igazgatója igen érdekes előadást tartott a magtermelés és magértékesítéséről. Előadását a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta a gazdaközönség s a birtokosok közül többen hajlandóknak nyilatkoztak e még ismeretlen jövedelem forrást gazdaságuk üzemébe beilleszteni.

Pozsony város a Pozsonymegyei Gazdasági Egyesületért. Pozsony város a városi tanács előterjesztésére, 10.000 korona alapítványi összeggel a gazdasági egyesület alapítójának sorába lépett.

A magyar országos állatorvos egyesület f. é. márczius hó 26-án tartotta az állatorvosi főiskola disztermében XXXI-ik évi rendes közgyűlést. A közgyűlésen a földmivelésügyi m. kir. miniszter képviselőjében dr. Bárdossy Jenő min. tan. vett részt Dr. Hutvra Ferenc egyesületi elnök hosszabb beszéddel nyitotta meg a közgyűlést és üdvözölte a miniszter képviselőjét. Ezután dr. Rátz István főiskolai tanár, e. főtitkár számolt be az egyesület mult évi működéséről, ismertette azon fontos állategészségügyi kérdéseket, melyek rendezésére javaslatokat tett a kormányhoz. Az egyesület három folyóiratot tart fenn tagjai részére,

ezenkívül az „Állatorvosi könyvtár” egy-egy kötetét kapják évenként tagdíjukért. Az egyesület mult évi bevétele 41862 kor., pénztári maradéka 8704 kor., a törzsvagyona 103.000 kor., segélyző alapja pedig, melyből a mult évben 1300 kor. segélyt szavazott meg egyesületi tagok özvegyeinek és árváinak 43000 K; azonkívül az „Állatorvosi Otthon” építése céljára mintegy 10.000 korona gyűlt össze ezideig. Az egyesület tagjainak száma a mult év végén 1230 volt. Az egyesület irodalmi pályázatai közül kettő járt le, ezek közül egyiket Kovárzik Károlynak ítélte oda a közgyűlés a szerumbetegségről irt munkáért, a másik pályázatra csak egy munka érkezett be, melyet azonban nem találtak meg jutalmazhatónak. Egyben a közgyűlés két új pályadíjat tűzött ki és ezekkel együtt négy irodalmi pályázat van függőben Dr. Zimmermann Ágoston főiskolai tanár a titkári és dr. Köves János a pénztárosi állásról leköszönvén, a közgyűlés titkárára Balázs Sándor kir. főállatorvost, pénztárossá pedig dr. Fetti Ottó főiskolai m. tanárt választotta meg.

Ugyanezen egyesület a közgyűlést megelőző napon, márczius hó 25-én tartotta meg az egyesület dr. Hutvra Ferenc elnökle alatt IV. országos értekezletét, melyen tárgyalás alá vette az egyesület kebeléből kiküldött bizottság által a dr. Bárdossy Jenő min. tan. törvénytervezete alapján szerkesztett állategészségügyi törvényjavaslat tervezetét.

Az állategészségügyi törvénynek modern átdolgozása tudományos alapon, nemcsak az állattenyésztés szempontjából bir jelentőséggel, hanem nemzetközi kereskedelmi politikai fontossága is van, különösen arra való tekintettel, hogy a Németbirodalommal és más államokkal kötött állatkereskedelmi szerződéseink nemsokára lejárnak. Érdemes és értékes munkát végzett tehát az egyesület, a mikor ezen 200 §-ra terjedő törvénytervezetet teljesen kidolgozta és az országos értekezleten alaposan megvitatta. A javaslat főelőadója Fokányi László kir. állategészségügyi felügyelő volt. Az értekezlet által elfogadott törvényjavaslat tervezetét a M.O.A.E. közgyűlése egyhangulag magáévá tette és elhatározta, hogy a javaslatot küldöttség útján terjeszti a földmivelésügyi m. kir. miniszter elé.

Az országos értekezlet után az egyesület tagjai a Katona-féle étterem külön-helyiségében dr. Nádaskay Béla e. alelnök tiszteletére társasvacsorát rendeztek, abból az alkalomból, hogy az ünnepelt az állatorvosi főiskolán eltöltött 40 évi tanári működés után nyugalomba vonult.

Németország külső kereskedelme. Ez évi február hónapban Németország külső árukereskedelme következőképpen alakult: A behozatal 730.044.000 márkát tett, mig tavaly 662.5 millió márkát, minélfogva az emelkedés 68 millió márká; a kivitel 639.466.000 márká volt, mig tavaly 580.9 millió márkával emelkedett. Németország külső áruforgalma február hónapban ennélfogva 90.5 millió márkával passzív volt. Ugyanakkor a nemes fémforgalomban behozatott 17.347.000 márká, mig tavaly 36.1 millió márká volt; kivetített ellenben 5.014.000 márká, mig tavaly 16 millió márká.

BOLINDER nyersolajmotorok
nyersolajlokomobilok

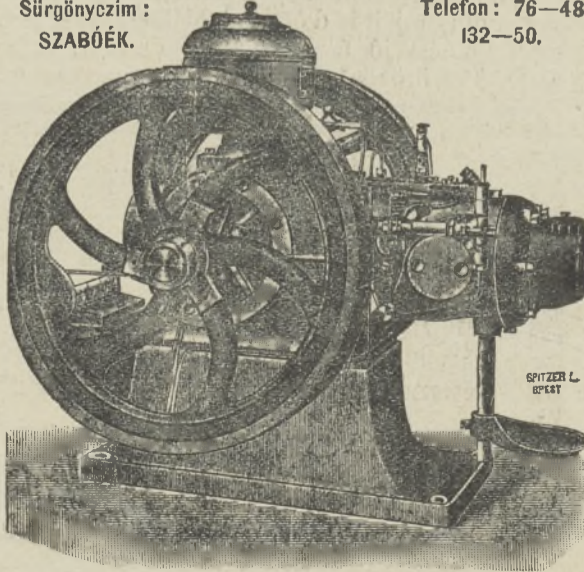
SZABÓ EMIL ÉS TÁRSA csak
cézgnél

Budapest, VI. Teréz-körut 46/L. G.

kaphatók.

Sürgőnyczim:
SZABÓÉK.

Telefon: 76—48
132—50.

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvényél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitünő hatása. Természetes vasmentes savanyuviz.

Kapható ásványvízkereskedésekben
és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST

Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat
Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

kiváló bór- és
lithiumos
gyógyforrás

Serkentés a cukorrépa termelésre.

A marosvásárhelyi cukorgyár részvénytársaság azzal a kéréssel forgult a földművelésügyi miniszterhez, hogy a cukorrépa termelésnek a gyár működése körzetében a termelők részéről leendő nagyobb felkarolása érdekében kifejtett akciója és törekvése támogattassék. A gazdák ugyanis a cukorrépát azért nem termelik kielégítő mértékben, mert egyrészt a gyár iránt nem viseltetnek bizalommal, másrészt mert földjeiket nem részesítik kellő művelésben. Tekintettel arra, hogy a cukorrépa termelésnek a mezőgazdaság belterjes fejlődésére kiválóan nagyjelentőségű befolyása van, hogy a cukorrépa-termelés mezőgazdasági munkásoknak nagy kereseti forrást nyújt, Torda-Aranyos vármegye alispánja most felhívást intézett a községek előjáróságaihoz, hogy hassanak oda, hogy a gazdák a cukorrépa termelést az eddiginél nagyobb mértékben karolják fel és az eddigi termelési módoknál lehetőleg tökéletesebb módokat igyekezzenek alkalmazni.

Elmarad a budapesti országos borvásár. A Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete már régebben elhatározta, hogy a fővárosban országos borvásárt rendez. Az egyesület most tartott ülésén megállapították, hogy az országban csekély a borkészlet s e mellett az árak magasabbak, semhogy kivitelre lehetne számítani. Ilyen körülmények között a borvásár sikere bizonytalan lenne, tehát elhatározták, hogy a tervezett országos borvásár eszméjét a folyó évre elejtik.

A temesvármathai borvásárral egybekötött borkiállítás f. évi március hó 26-án d. e. nyitott meg. A kiállítás minden várakozáson felül sikerült, mivel azon 196 kiállító vett részt különféle borokkal. A vendégek tiszteletére 146 terítékes bankett volt.

A Triesti Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali) f. évi március hó 18-án tartott 79-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1910. évi mérlegek.

Az előtünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1910. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 1,106,056,556 korona és 66 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 48,345,893 korona és 37 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 23,140,354 korona 72 fillérrel 327,285,232 korona 15 fillérre emelkedett. Az életbiztosítottak osztalékaipja 6,348,761 korona 59 fillért tesz ki.

A tüzbiztosítási ágban, beleértve a tükörüveg biztosítást, a díjbevétel 17,126,548,785 korona biztosítási összeg után 29,243,814 korona 26 fillér volt, miből 10,304,691 korona 19 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 18,939,123 korona 07 fillérre rugott és ez összegből 13,669,865 korona 05 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 137,113,154 kor. 31 fill.

A betörésbiztosítási ágban a díjbevétel 1,331,117 K 55 fillérre rugott, miből levonván a viszontbiztosítást, a tiszta díjbevétel 713,530 korona 19 fillért tett ki.

A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kitett 4,562,716 kor. 13 fillért, a mely a viszontbiztosítások levonása után 2,124,936 korona 18 fillérre rugott.

Károkért a társaság 1910-ben 40,729,844 korona 11 fillért és alapítása óta 1,018,074,811 korona 43 fillért fizetett ki.

E kártérítési összegből hazánkra 201,616,256 korona 21 fillér esik.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 26,304,585 korona 84 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 6,300,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamingadozására alakított tartalék, mely az ideai átutalással együtt 17,977,207 korona 12 fillérre rug, továbbá felemlítendő a 160,000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az ideai átutalással 1,867,378 korona 72 fillért tesz ki.

Részvényenként 700 arany frank osztalék kerül kifizetésre.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 366,829,741 korona 68 fillérről 392,746,965 korona 47 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 84,633,138 K 94 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott

kölcsönök 32,702,122 korona 48 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 4,350,786 korona 18 fillér. 4. Értékpapírok 255,330,660 korona 59 fillér. 5. Követelések államoknál és tartományoknál 9,318,772 korona 15 fillér. 6. Tárca váltók 601,700 korona 78 fillér. 7. Készpénz és az intézet követelése a hitelezők követeléseinek levonásával 5,809,784 korona 35 fillér. Összesen 392,746,965 korona 47 fillér.

Ezen értékekből 80 millió korona magyar értékekre esik.

Ezen alkalommal arra utalunk, hogy az Assicurazioni Generali legújabb leányintézete, a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság Budapesten a kezességi és óvadék-, valamint az eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítást, nemkülönbön versenylovak, teliverek és más értékesebb tenyészállatok biztosítását vezette be mint új ágazatokat hazánkban.

A Danubius hajó- és gépgyár részvénytársaság Tolnay Lajos v. b. t. t. elnöklésével most tartotta évi rendes közgyűlését. Az igazgatóság jelentése szerint a vállalat a lefolyt üzletévben kielégítően volt foglalkoztatva. A fiumei hajógyár nagyszabású kibővítési munkálatai folyamatban vannak és a telep a tervbe vett időn belül, a legnagyobb típusu hadi- és kereskedelmi hajók építésére felszerelve, előreláthatólag elkészül. A közgyűlés elhatározta, hogy a 899,522.01 korona nyereségből 182,737 korona 93 fillért értékesítési leírásokra, 75,000 koronát a tartalékalap gyarapítására, 45,628.37 koronát a nyugdíjgyűlésűl céljaira és 510,000 koronát 11¹/₄% osztalék fizetésére fordítsanak, 15,593.68 koronát új számlára vigyenek át. Továbbá elhatározta a Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvénytársulattal való egyesülést. Ganz és Társa, Danubius gép, vagon és hajógyár részvénytársaság cég alatt oly módon, hogy 25 darab Danubius-részvény után 5%-os kamat fejében 31.25 korona készpénz lesz a bemutatónak kiszolgáltatva. A becserélt Ganz és Társa, Danubius-részvények 1911. január 1-től kezdve osztalékjogosultsággal bírnak.

Lapunk mai összes példányaihoz csatolva van a „Clayton és Shuttleworth Ltd.” cég prospektusa, melyekre különösen felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

Parcellázások jutányos és gyors keresztülvitele. A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete” üzletmüködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e célra szóló kölcsönök adására is. Az intézet rendelkezése kizár minden nyeréskedést, miért is maga parcellázási célokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telek- és mérnöki) lebonyolítását s e célra megbízottját a helyszínére kiküldi, aki az összes teendőket ellátásáról a helyi kiválmaknak megfelelően gondoskodik. Parcellázási célokra az intézet előnyös feltételű kölcsönöket engedélyez, melyekre vonatkozólag az igazgatóság (Budapest, V., Géza-u. 2. szám) kívánatra minden felvilágosítást megad. Az intézet működésének előnyei: 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereségre szedést nem igényel, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, a hogy az eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Az eladó egyszerre, egy összegben megkapja a vélelárát. 5. Egyetemleges felelősség nincsen. 6. Az összes költség k előlegeztetnek. Az intézet által engedélyezett kölcsönök főbb előnyei: 1. A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától kezdve adhatnak. 3. Az egyik modor-zatu kölcsön teljes készpénzzel fizettetik ki. 4. Körjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olesó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

APRÓK.

A műtrágya fogyasztások Magyarországon. Kossutány Tamás a „Köztelek”-ben a műtrágya fogyasztását közli le.

A következő összeállítás mutatja a legutolsó 5 esztendőben hazánkban elfogyasztott műtrágyák mennyiségét 100 kilogrammos vagonokban.

Magyarország műtrágyafogyasztása a legutolsó öt évben, 1906—1910:

Szuperfoszfát:

Év	Belföldi termelés vagon	Behozatal vagon	Összes fogyasztás vagon
1906.	6,340	4,596	10,936
1907.	7,000	3,480	10,480
1908.	9,834	1,690	11,524
1909.	13,683	2,085	15,768
1910.	15,236	3,686	18,922

Chilisalétrom:

Év	vagon	vagon	vagon
1906.	—	915	915
1907.	—	1,019	1,019
1908.	—	1,252	1,252
1909.	—	1,697	1,697
1910.	—	941	941

Kénsavas ammóniák:

Év	vagon	vagon	vagon
1906.	100	13	113
1907.	105	21	126
1908.	103	30	133
1909.	110	24	134
1910.	118	20	138

Thomas-salak:

Év	vagon	vagon	vagon
1906.	—	918	918
1907.	—	1,098	1,098
1908.	—	1,116	1,116
1909.	—	1,320	1,320
1910.	—	1,391	1,391

A Thomas-salak melléktermék lévén, az emelkedés nem a keresletnek, hanem a termelésnek megfelelő. Amennyi rendelkezésre áll Magyarországon, az mindig elfogy. Így pl. 1904-ben 190 vagonrakományval több fogyott, mint 1910-ben, mert 1904-ben az aczéllipar virágzott míg 1906-ban pangott. Az 1911. évben igen nagy lesz a termelés, tehát a fogyasztás is lépést fog tartani vele, azaz hogy már már most is erősen emelkedik.

Kálisók:

Év	Só vagon	Káliumtartalom vagon
1906.	278	66
1907.	233	56
1908.	284	75
1909.	423	120
1910.	447	135

Ezen táblázatban csakis azon kálímennyiség van feltüntetve, mely trágyázási célokra használtatott fel.

A korai és késő szőlő metszéséről. Baross Endre a „Borászati Lapok”-ban írott cikkéből néhány figyelmeztetést közlünk le a szőlőmetszési időre vonatkozólag:

1. A metszést bármikor el lehet végezni, a levelek hullásától kezdve egész a könyezésig, sőt még a fakadás legelején is.

2. A nagyon korai vagy nagyon kései metszések hátráltatják a fakadást és rossz hatással vannak a szőlőre.

3. A jelzett időszakban (1.) a fakadás annál később történik, minél később végezték a metszést ez időszakon belül.

4. A kései metszések eredménye a tavaszi fagyok ellen még nem végleges.

5. A könyezésnél elvesztett nedv a kései metszésnél nem bir fontossággal.

6. Az őszi metszést inkább az elgyengült szőlőknél alkalmazzuk, mert ezek így inkább erősödnek.

7. Kései metszés bizonyos esetekben növeli a termést, némely esetben csökkenti.

Magyarország selyemtenyésztésének fejlődése. A földművelésügyi minisztérium selyemtenyésztési felügyelősége most terjesztette be a miniszternek Magyarország selyemtenyésztésére és selyemfonó-iparának állapotára vonatkozó jelentését. A jelentés szerint 1880-tól 1910-ig a termelt selyemgubó mennyisége 32,241,757 kg. volt. A selyemtermelők keresete ugyanezen idő alatt 60,520,327 koronát tett ki. Egy-egy termelőre 37 korona 50 fillér esik. A selyemtenyésztéssel és selyemiparral foglalkozóknak kifizettek 90,356,894 koronát. A selyemtenyésztők átlagos keresete 34 községben több volt 100 koronánál, 20 községben pedig 90 koronát, 28 községben 80 koronát, 84 községben 70 koronát, 181 községben 60 koronát és 387 községben 50 koronát tett ki az átlagos kereset.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

S Z E S Z.

A szeszületben e héten változatlan élénk forgalom uralkodott és a szeszárak szilárdan a legutóbbi zárlat jegyzés szerint záródnak.

Elkelt finomított szesz adózva nagyban 177—177.50 kor. adózatlanul 58—58.50 kor. míg ellenben későbbi szállításra 1—1.50 koronával drágább az ár.

Élesztőszeszben a forgalom csak kisebb tételekre szorított változatlan szilárd áron.

Denaturált szesz ártató és jó kereslet mellett hordóval együtt kötésre 47—48 kor. kelt el.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyers szesz gyéren volt ajánlva és élénk vételkedv mellett fix árban 54—54.50 korona jegyzésen alól 2—2.50 kor. kelt el. Későbbi szállításra drágább árakat ízettek.

Bpsten a kontingens nyersszesz ára 54—55 K.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	177.—178.—	K
Finomított szesz adózatlan	58—59—	»
Élesztőszesz adózva	176.—176.50	»
Élesztőszesz adózatlan	57.—57.50	»
Nyers szesz adózva	175.—176.—	»
Denaturált szesz	47.—48.—	»

L I S Z T.

A Lujza s a Király-malom részvénytársaság jegyzősei.
Dara (gríz) —, 0. sz. királyliszt 37.00, 1. sz. lángliszt 36.00, 2. sz. lángliszt 35.00, 3. sz. zsemlyeliszt (kúlns.) 34.00, 4. sz. zsemlyeliszt 32.00, 5. sz. kenyérliszt, feh. 31.40, 6. sz. kenyérliszt 29.80, 7. sz. kenyérliszt, közép 28.20, rozsliszt I. 25.40, rozsliszt II. 23.40, rozsliszt III. 16.40, korpa, finom 11.20, korpa, durva 11.40 K mm. Tengerliszt —28—28, tengerikása —30—32 K kg.

Napijelentés a gabonátözsdeiről.

1911. márczius hó 30-án.

A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza tizenkét fillérrel, a májusi buza tizenegy fillérrel, az októberi buza két fillérrel, az áprilisi rozs négy fillérrel, az áprilisi zab hét fillérrel, a májusi tengeri négy fillérrel emelkedett.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 79.5 kg. 24.40 K, 1000 mm. 79.5 kg. 24.—K, 100 mm. 79 kg. 24.20 K, 100 mm. 79 kg. 24.20 K, 1000 mm. 79 kg. 24.—K, felső.

Fehérmegyei: 150 mm. 78 kg. 23.90 K.

Dunai: 5000 mm. 76.3 kg. 23.50 K.

Marosmenti: 200 mm. 77 kg. 23.90 K, 200 mm. 78 kg. 23.90 K, 100 mm. 77 kg. 23.75 K, 1000 mm. 76 kg. 23.20 K, rozsos keverékes.

Bácskai: 100 mm. 75 kg. 22.30 K, keverékes.

Rozs. 500 mm. 16.60 K kpf., 100 mm. 16.20 K, 100 mm. 16.10 K, kpf. pp., 150 mm. 16.10 K, 200 mm. 16.08 K, 100 mm. 16.—K, 300 mm. 15.90 K kpf. pp.

Zab. 100 mm. 17.60 K kpf.
Az árak 100 kilogrammonként koronákban értendők.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza	áprilisra	23.46	K
Buza	májusra	23.06	»
Rozs	áprilisra	16.76	»
Zab	áprilisra	17.42	»
Tengeri	májusra	11.14	»

Készaru-tözsde 1911. márczius hó 30-án.

Fajta	Hektoliterenkénti súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapestben		100 kilogramm készpénz ára Budapestben	
		Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:					
Tiszavidéki	75	—	—	79	23.80
"	76	23.35	23.60	80	23.90
"	77	23.50	23.80	81	—
"	78	23.70	23.95	82	—
Fehérmegyei	75	—	—	79	23.65
"	76	23.20	23.40	80	23.70
"	77	23.35	23.60	81	—
"	78	23.55	23.75	82	—
Pestvidéki	75	—	—	77	—
"	76	23.30	23.45	80	23.60
"	77	23.35	23.70	81	—
"	78	23.60	23.90	82	—
Bánsági	75	—	—	78	—
"	76	23.20	23.40	80	23.65
"	77	23.30	23.55	81	—
"	78	23.10	23.10	82	—
Bácskai	75	—	—	78	—
"	76	23.30	23.55	80	—
"	77	23.45	23.75	81	—
"	78	23.70	23.90	82	—
Rozs elsőrendű (uj)				16.50	16.60
középmirőségű (uj)				16.35	16.45
Árpa takarmányárú, elsőrendű				16.50	17.—
másodrendű				15.90	16.40
Köles				—	—
Zab elsőrendű (uj)				17.80	18.30
középmirőségű (uj)				17.40	17.70
Tengeri belföldi (uj)				11.10	11.75
román v. bolgár				—	—
Repcekaposztva				—	—

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1911. évi márcz. 31-én. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a »Gazdasági Lapok« részére.) Felhozott a szokott községekben 130 szekér réti széna, 47 szekér muhar, 11 szekér zsupszalma, 20 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — egyéb takarmány (luczerna, 9 szekér zabosbüköny stb.), 500 zsák szécska.

A forgalom közepes. Arak q-ként fillérben a következők: Réti széna 580—880, muhar 700—860, zsupszalma 440—540, alomszalma 340—440, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —.

zabos-büköny 700—840, lóhere —, luczerna —, köles —, sarju —, szalmaszecska 500—560. Összes kocsiszám 212. Összes súly 254,400 kilogramm.

Kimutatás

a hazai nyilvános áruraktárak és szövetkezeti gabonáraktárak gabona és élelmény forgalmáról és készleteiről.

1911. márczius 18-tól 1911. márczius 25-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
mennyisége métermózsákban					
I. Készlet és forgalom.					
Készlet 1911. márcz. hó 18-án	384144	189668	55891	241601	94986
Betét 1911. márcz. 18-tól rozás 1911. márcz. 25-ig	46047	4368	9808	37425	42865
Kitá. 1911. márcz. 18-tól rozás 1911. márcz. 25-ig	44101	8790	19855	30677	35801
Készlet 1911. márcz. hó 25-én	38609	185246	45844	248349	102583
II. Az 1911. márczius hó 25-én megállapított készletek részletezése.					
A) Nyilvános áruraktárak					
Bács	25225	2267	208	7373	9701
Berettyóújfalú	56	5816	169	579	—
Békéscsaba	887	168	472	410	1189
Brassó	2026	192	1094	5473	1753
Budapest	67003	18502	95	108497	954
Csáktornya	962	3829	—	3080	457
Czegléd	17876	16461	395	1548	20
Debreczen	1184	27163	1073	8889	40
Dérványa	3843	3748	814	—	320
Érmihályfalva	511	7439	95	1045	494
Fiúme	17884	1530	1432	18539	36386
Győr	2150	1253	1644	1835	1421
Kaba	8594	203	99	26	78
Karczag	5462	81	32	417	17
Kassa	5026	99	570	3514	187
Kisújszállás	8027	518	145	73	17
Kisvárd	6348	8067	20	115	11
Kolozsvár	15674	101	469	2858	68
Marosludas	891	173	769	3012	985
Maros-Vásárhely	—	—	—	—	—
Mátészalka	1020	6571	19	181	130
Mezőkaszony	3799	424	3	3843	865
Mezőtúr	21234	1244	1184	259	113
Miskolc	1413	103	2250	1802	70
Nagybecskerek	10801	359	—	2547	15607
Nagykanizsa	8191	6639	13903	3577	2218
Nagykároly	11966	15761	862	4272	448
Nagyszalonta	24626	4448	53	6638	290
Nagyszécheny	7862	2216	175	2724	146
Nagy-Várad	6337	2888	1217	1939	219
Nyíregyháza	315	19071	111	485	169
Nyitra	428	178	—	—	—
Pancsova	113	150	—	570	8149
Pozsony	865	501	4085	238	—
Szarvas	3205	32	355	1042	88
Szatmár-Németi	3810	16972	153	1133	—
Szeged	6793	1511	5	1180	100
Szombathely	1866	174	7280	1301	—
Temesvár	1333	436	9	4450	1844
Vercs	25084	358	161	1410	8145
Eszék	—	—	—	—	—
Szécska	303	—	833	4945	3882
Zágráb	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	—	459	—
B) Szövetkezeti gabonáraktárak.					
	1228	428	1520	315	802

Laptulajdonos és főszerkesztő: **ORDÓDY LÁSZLÓ.**
Felelős szerkesztő: **BUZZI F. GÉZA.**

Keresek hasznóbérbe

azonnali átvételre egy 600—1000 holdas

házi kezelésben levő jó talaju birtokot.

Feltételek: Kényelmes urilak, jó földek, fővonal mente, állomás — vagy ahoz nem távol. — Czim: **Nagy Dezső**, Budapest, VII., Alsóerdősor 18. III.

Azonnal szállítható kipróbált kitérő járásu, 35 tényleges lóerejű, álló típusu **BOLINDER** nyersolaj motor, készlettel Budapesten, Schvarcz József és Társa cégnél, VI., Váci-körút 53.

Városi szőlőbirtok
30 hold, múlt évben 10.000 kor. tiszta jövedelmet hozott, kedvező fizetési feltételekkel eladó. **ADAMOVITS IRÉN, Balassagyarmat.**

Dinnyemag.

Gondosan elkülönítve termelt, következő fajtisza, kitűnő minőségű váltajokban kapható:

Sárgadinnyék: Achnebat, Ananász zöldbusu, Ananász vöröshusu, Ananász cantaloup, Bem tábornok, Bellegarde cantaloup, Bomba sárgahusu, Bomba zöldbusu, Composité, Composité sárgahusu, Lind Jenny, Margit, Muscatello, Carmelita cantaloup, Non plus ultra zöld, Non plus ultra sárga, Párisi prescott cantaloup, Sirimpecek, Tiszagyöngye, Tiszagyöngye muskotály, Kacsánka, Turkesztán gömbölyű, Turkesztán zöld, Turkesztán nagy zöld, Turkesztán rózsahusu, Turkesztán sárgahusu, Turkesztán muskotály, Turkesztán Pósa-féle, Cortui téli.

Görögdinnyék: Apafai, Athénei, Aranyárgabélű, Debreczeni korai, Fazekas-féle, Fehérbélű, Hevesi, Halasi, Hortobágyi, Luby-féle, Marsovszky-féle, Narancs-görög, Onody-féle, Páratlan Sámsoni.

Fajtánként:

50 szemes adag	5 fészkeknek kétizbeni vetésére	—20 korona
500 " " "	50 " " "	1.60 " "
1000 " " "	100 " " "	3.— " "
2500 " " "	250 " " "	7.— " "
5000 " " "	500 " " "	12.— " "
10000 " " "	1000 " " "	20.— " "

Öt holdon felüli rendelésnél külön kedvezményt, a megrendeléshez nyomtatott termelési utasítást ad s kívánatra árjegyzékkel szolgál:

Biró Pál kertgazdasága Debreczen.

Ugyanott gondosan teletöltött bőtermő amerikai lógu tengeri vetőmag kapható, mázsája 25.— korona.

Baltacin (Esparsette) 44 kor.
Csibehur (Sperguia) 22 " "
Muhar 20 " "
Nyulszapukamag 154 " "

kapható **FELSBURG ÖDÖN-nél, Balassagyarmat.**

Győri első fajbaromfitenyésztő-és hizlalo-telep

(Wache Alajos utóda) Győr szépségre és tenyésztőképességre kiváló gondnal nevelt tiszta faj-törzseiből szállít:

Óriási pe ingi kacsoját darabonként 50 fillér.

Tyus-fajaiból tojást darabonként 40 fillér.

Májustól kezdve fiatal állatokat. Árak ab Győr. Törésmentes csomagolás. 75% termékenység.

Szénát szalmát,

luczernát, lóherét és zabos büköny

veszek és eladok

bármily nagy mennyiségben, felpréseléshez modern ló- és gőzpreseim adom. Ajánlatok:

Schreier Béla takarmány-nagykereskedő, **Budapest, Népszínház-utca 22. sz.** Telefon 20—52.

A Város-Hodászi uradalomban 12 drb simmenthali fajta piros és zsemlyetarka 1 1/2 éves tenyészbika eladó. Kocsi az intézőségtől a Rohonci vasútállomásra kéréndő. Posta: Város-Hodász, Vas megye.

Eladó szarvasmarhák.

A nagyrozvágyi uradalomban eladásra kerül 28 darab 5 éves simmenthali ökör, 23 darab hizómarha 650 klgrm. átlagsúlyban, továbbhizalásra is alkalmasak. 400 darab idei bárány, simmenthali és pinzgauai fajbikák.

Részletes felvilágosítást nyújt:

Ifj. MIKLÓS BÉLA uradalmának központi irodája.

Sárospatak, Hustáz-utca 406. sz.

Telefon: interurbán 14.

Gyors, pontos, olcsó földmérés

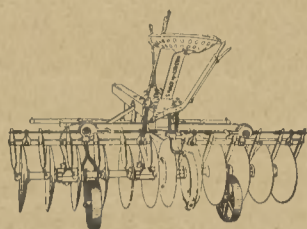

Stadel-Torkos földmérő-taliga. Világhírhő szabadalom 18 államban. Kapható **Stadel gépgyárban, Győrött.**

Korai

Székely-tengeri

bőtermő, puhaszemű fajta, vetési célra **válogatva morzsolva** mm.-ként **16** koronáért ab Nagyvárad. Kapható Kiss Sándor gazdasága, Fugyi, (Bihar m.) u. p. Fugyi-Vásárhely.

Egyszerű tartós szerkezet!

Kiváló aczélananyag!

Legujabb rendszerű

amerikai

TÁRCSÁSBORONÁK.

Fűkaszaló, marokrakó és kévekötő
aratógépeink

a legjobbaknak
vannak elismerve

Kivánatra szívesen küldünk
árjegyzéket, költségvetést.

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, V., Váci-körút 32.

A Kos-eladás

a Schaumburg-Lippe herceg törzsjuhászatából a virovitcai uradalomban Slavóniában

1911. április 8-án

déli 12 órakor fog árverés útján végbe-
menni.

Kosok az eredeti fésűs gyapju nyáj-
ból (Boldebuki származás) és telivér Ram-
bouillet-kosok kerülnek eladásra.

A nyáj tenyésztője Felix Arnold juhá-
szati igazgató, Friedenau, Berlin.

A kosok az aukció előtt megtekinthetők.
Bejelentéseket elfogad és felvilágosítással
szolgál a hercegi uradalmi intézőség
Viroviticán (vasut-, posta- és távirda-
állomás.)

28016/911. számhoz.

Földhaszonbérleti hirdetés.

A magyar királyi egyetemi alap, illetve a magyar vallásalap Baranyavármegyében fekvő
következő mezőgazdasági birtokai:

1. Feked, Véménd, Szür és Szebény határában lévő Trefort és Gyula pusztá 768.1412/1600 hold,
2. Besencze és Vajszló községek határában lévő „Borostyán“ pusztá 405.477/1600 hold,
3. Páprád község határában levő „Páprád pusztá“ 488.947/1600 hold,
4. Baranyahidvég és Sámod községek határában levő „Kiság“ pusztá 375.2/1600 holdnak

1911. évi október hó 1-től kezdődő 12 évre
leendő bérbeadása iránt az alólirott miniszterium
IX. ügyosztályában (Vadász-utca 33. sz.) 1911. évi
április hó 25-ik napján déli 12 órakor zárt aján-
latu nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.

Az ajánlatok minden birtokra külön-külön teendők. Az
1—1 koronás bélyeggel ellátott, lepecsételt ajánlatok az alól-
irott miniszterium segédhivatalának igazgatóságánál legké-
sőbb 1911. évi április hó 25-én délelőtt 10 óráig
nyújtandók be. A borítékon jelzendő: „Ajánlat a Trefort
és Gyula pusztai, illetve Borostyán pusztai, Páprád pusztai
vagy Kiság pusztai bérletre.“ Az ajánlatban nem a holdan-
kénti, hanem az egész birtokra felajánlandó évi haszonbér
számokkal és betűkkel irandó ki.

Az ajánlatok csak akkor tárgyaltnak, ha a kiszolgál-
tatott ajánlati minta perrendszerűleg két tanu előttemezésével
van aláírva.

Bánatpénzül a Trefort pusztá után 2000 ko-
rona, a többi után egyenként 1500 korona vagy

készpénzben vagy biztosítékképes értékpapirok-
ban bármelyik állami (adóhivatali) vagy a közalapítványi köz-
ponti pénztárnál teendő le és az arról szóló letéti nyugta az
ajánlathoz csatolandó. Elkésve érkezett, kellőleg ki nem álli-
tott, avagy fel nem szerelt ajánlatok, valamint az utóajánlatok
figyelembe vételre nem számithatnak. Akik gyámhatalom, vagy
gondnokság alatt állanak, ugyszintén akik az uradalommal
szemben tartozásban vannak, vagy bármilyen czimen perben álla-
nak, a versenyből kizáratnak.

A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek,
nemkülönb az ajánlati minták s a jelenleg érvényben levő
szerződések a miniszterium segédhivatalai igazgatóságánál
(Hold-utca 16. sz.) a pécsvárad kir. közalapítványi felügyelő-
ségnél, ezenkívül az 1. alattiak a bátaszéki uradalmi tisztség-
nél, a 2., 3. és 4. alattiak a vajszlói kir. közalapítványi erdő-
gondnokságnál is a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapest, 1911. március hó 10-én.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Minisztertől.

Arjegyzéket küld:
borról,
szőlővesszőről.

**akác,
gledicsia,
nemes gyümölcsfa
és
vadonczról**

Ungváry László Csegléd.

**Elsőrendű magyarfajú
Erdélyi
jármosökrök,
ugyszintén 1 és 2 éves magyarfajú
Erdélyi
ökörborjuk**

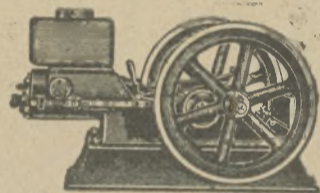
minden időben nagy választékban kaphatók

**ALEXA MIKLÓS-nál
Szamosujvárt.
(Szolnok-Doboka megye.)**

**Amerikai
nagyhozamu
tengeri műveléshez
való
vetőmagvak
és gépek**

nagy választékban

**Gróf Teleki Arvéd
uradalmában, posta:
Koncza.**

Waterloo benzine motor
eredeti amerikai

2 HP compl.	K 1200.-
4 HP "	K 2000.-
6 HP "	K 2900.-
8 HP "	K 3800.-
12 HP "	K 5200.-

bérmintve bármely magyarországi állomásig, beleértve a csővezeték és szerelés. — motorszakember Szállít: **Dénes B. Budapest, V., Lipót-körút 15.** — Készpénzfizetésnél 10% scontó. **Kereskedők** magas engedélyt élveznek. — **Arjegyzék** ingyen és bérmintesen.

**Préselt
buzaszalmát
és
zabszalmát**

szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban

**Ehrenreich Béla
Bajmok (Bácska).**

Magastörzsű

3 éves papírdófa csemeték 10 darab 10 K, 100 drb 80 K; magastörzsű csemeték, I. fajokban 10 drb 8 K, 100 drb 60 K; magastörzsű **sophora** japán akác 10 drb 5 K, 100 drb 40 K; 1 éves **őszi barackfa** csemeték, I. fajokban 10 drb 8 K, 1 1/2-2 méter magas **luczfenyők**, földtömbbel (Picea excelsa), 10 drb 15-20 K; 1 éves **maclura** csemeték, élőszőlők, 1000 drb 8 K. Ajánl egészséges s iskolázott példányokban az

**uradalmi kertészeti,
Adony, Fehér megye,
vasút- és hajóállomás.**

Benősülne gyakorlati, nagy tapasztalatu, ügyes, szorgalmas, jó családból való 28 éves, izr., intelligens gazdatiszt, hogy nagyobb bérlet vagy saját gazdaság vezetését átvehesse, vagy abban támasz lehessen. Ertesítést kér: „Komoly ügy 698” alatt a kiadóhivatalba.

szőlő trágyázása.

Irta: **Ordódy Lajos.**
Ára 3 korona.

Ajánlott küldéssel **3.45 kor.** Utánvétellel küldve **3.65 kor.** Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessük. Megszerezhető a „Gazdasági Lapok” kiadóhivatalában

Budapest, IV., Múzeum-körút 7.

Csakis a valódi makói hagyma-mag és dughagymából terem a híres

makói óriás tartós vöröshagyma.

Vetési célra nagy fehér **foghagymát** a legolesőbb napi árban adok, válogatott tartós árút.

Próbára franco bármely magyar postaállomásra:

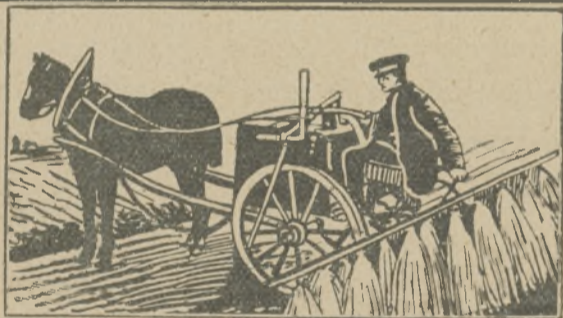
5 kiló vöröshagyma-mag, 80% csiraképeség garántálva,	K 20.-
5 „ petrezselyem-mag, nagy fehér gyökereket termel,	„ 10.-
5 „ dughagyma, kicsiny hosszukás	„ 4.80
5 „ foghagyma	„ 3.20

Nagyobb vételnél kérem **áránlatot** bekérni.

Csak a hosszukás dughagyma **valódi makói fajta**, a gömbölyű Szerbiából hozatik ide és lapos, rossz hagymát terem.

Szállítványaimnál fajtisztaságért felelek.

Mandl Zsigmond, Makó.

Önműködő növénypermetezőt
vadrepce, vaumustár és más gyom kiirtására, valamint répa és burgonya permetezésre gyári áron alul szállít:

IG. HELLER
Bécs, II/8. Schrotzbergstrasse Nr. 1.

POLGÁR SÁNDOR
m. kir. szabad. nyert orvosi mű- és kötszerész

BUDAPEST VII., Erzsébet-körút 50.

Legelőnyösebben beszerezhető orvosi, sebészi és betegápolási eszközök, Gummiárak, Suspensionium, Irrigator fecskendők stb., legújabb találmányu cs. és kir. szabadalmazott Polgár-féle sérvkötők, has- és köldök-kötők. — Valódi francia különlegességek (óvszerek). — Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmintve, csak megadandó, mily tárgy szükséges.

Utánzás ellen védve 16302. sz. a. (Fenti címre ügyelni tessék.)

Egy teljesen új kulturnövény

magját,

melyből Santosa kávéutánzat, olaj, kenecze, ruggyanta és liszt készíthető és a mely nálunk is termelhető, kapható ameddig a készlet tart. Az eredeti vetőmag ára:

5 kgmms postacsomagokban küldve K 4.— portomentesen utánvét mellett.

A termelés leírása minden csomagban.

Santosa

chémiiai készítmények és tápszerek gyára **Königl. Weinberge 1573.**

**20 darab tenyészképes
elektoral-negretti kos eladó.**

Bővebb felvilágosítást nyújt **Gr. Breunner Ágost örököseinek központi irodája, Zseliz, Bars megye.**

Cséplésre és szobafűtésre

egyaránt kiválóan alkalmas és olcsó áránál fogva országszerte méltán kedvelt elsőrendű

baglyasaljai és Józsefaknai tömörszénünket ajánljuk a magyarországi gazdaközönség figyelmébe.

**Északmagyarországi Egyesített
Köszénbánya és Iparvállalat R. T.
Budapest, V., Arany János-utcza 29.**

KOBLINGER
GYULA
FOTODIAGRÁFIAI-MŰINTÉZÉS
BUDAPEST, VII., CSÉNGER-UTCA 22.

Részt **CLICHÉKÉNT** MŰVEK POLYGRÁFON ARJEGYZÉKEN ÉS MŰRÉSZEN RÉSZEIN TELIVÉN

TELEFON 14-61

Manillazsineg, gazdasági lótakarók,

uj és egyszer használt zsákok, ponyvák, kötél-
árak, kölesön és eladás kartellen kívül.

Távirat: **NAGEL**. **NAGEL ADOLF** Budapest, V., Arany János-utca 10. Telefon: **35-92.**

1900. évi párisi világkiállításon „GRAND PRIX“.

KWIZDA-féle korneuburgi marhapor.

Étrendi szer lovak, szarvas marhák és juhok részére

50 év óta a legtöbb istállóban használatban
étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej ja-
vítására s a tejelés fokozására.

Egy doboz ára K 1.40, fél doboz 70 fillér

KWIZDA-féle 2
korneuburgi marhapor
csakis ezen védjeggyel valódi,

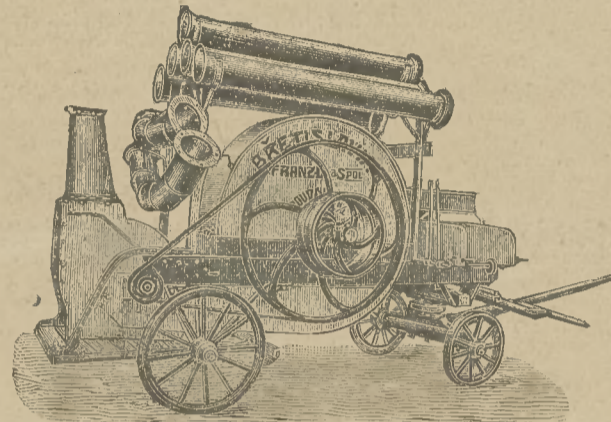
Főraktár: **Török József** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám.
VI., Andrássy-ut 26. szám.

Egyedüli osztrák különleges gyár **szecskavágógépek**

részére, saját szabadalmazott szerkezet szerint.

Franzl & Comp., Raudnitz a. d. Elbe

több mint 36 év óta gyártja
a legerősebb, a legnagyobb
munkaképességű és leg-
jobbban bevált

szecskavágókat

kézi, jérgány- és erőhaj-
tásra. — Utólérhetlen a

„Bretislawia“

szecskavágógépeink, mely
az eddig használt drága
szalmapréseket feleslegessé
teszi, mert a cséplőgép
kimenő összes szalmát nem-
csak a szükséges távolságra
oltávolítja, a szél által a por-
tól, szögeltől, a szalmát
megtisztítja, hanem egy
munkában, a szecskázást is
elvégzi. A szalmapréseket
határozottan felülmulja.
Nagy meglakartás munka-
erőben.

Kivitel külföldre. — Árajánlatok díjmentesen.

Minden gazdaságnak,
ipartelepnek, Kastélynak, lakóháznak
stb. lehet ma már olcsón saját villam-
világítása és vízvezetéke, melyet mo-
dern gépekkel jutányosan létesítünk.

Költségvetés
ingyen és
térmentve.

BÁRDOS és BRACHFELD

műszaki és villamossági vállalat,
Budapest, VI., Gyár-utca 7/a

Homokértékesítés.

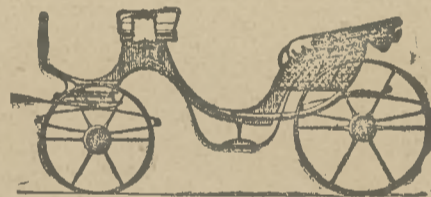
Akinek homokja van,
kérje saját érdekében:
F. 3. Formák és szerszámok csömöszölt betonárak előállításához,
F. A. I. Kézi üzemre berendezett betontégla- és alagsógégyártás,
Cs. G. 4. Kézi üzemre berendezett cementserépgyártás,
B. B. I. Az üregek építőkövek (betonblokkok) gyártása,
C. S. I. A cement- és mozaiklapok gyártása

című árjegyzékeinket és prospektusainkat; kérje anyagának díjtalan
megvizsgálását, mérnökünk látogatását és tekintse meg üzemből mintá-
telepünkön összes cementipari homokértékesítő **gépeinket.**

Szántó és Beck mérnök, cementipari gépek gyártása
Budapest, VII., Baross-tér 15. sz.

Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. Alapított 1871.

Dus raktár uj és használt kocsik-
ból. Használt kocsik becserél-
tetnek és átalakítások elfogad-
tatnak jutányos árak mellett
Ugyszinte mindenféle tüzet
és gazdasági kocsik készítése

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár
Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövö-
gyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, u. m.

lisztes, korpa- és gabona-ZSÁKOKAT

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá **vizmen-
tes ponyvákat** gépekre és kazlakra, **nyers szekér- és repcze-
ponyvákat, nyers és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedreket,**
vizmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:

Budapest, VII., Garay-utca 6-8. sz.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőz-
fűtések, légszusz- és vízvezetékek,
csatornázások, szellőztetések, clozet-
tek, szivattyúk, vízerőművi emelő-
gépek stb., nemkülönben kőszén-
olaj- és petróleum-váladákból nyert
gázok értékesítését czező készü-
lékek létesítését, városok, indóhá-
zak, nagyobb épületek és gyárak
számára.

Tervez, költségvetések, jövedelem
előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű
kőagyag-csövek raktáron.

MEGJELENT **KODOLÁNYI- féle 1911. ÉVI** GAZDASÁGI ZSEBNAPTÁR

51-ik ÉVFOLYAM. a szokott csinos kiállításban, de az eddiginél sokkal bővebb és változatosabb tartalommal. 51-ik ÉVFOLYAM.

Ára helyben 2 korona 80 fillér. Ajánlott postai szét-
küldéssel 3 kor. 25 fill. Utánvétellel küldve 3 kor. 45 fill.

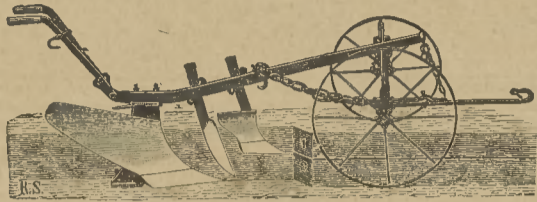
Megrendelhető a „GAZDASÁGI LAPOK“ kiadóhivatalában,
Budapesten, IV. kerület, Múzeum-körút 7. szám alatt.

Propper Samu

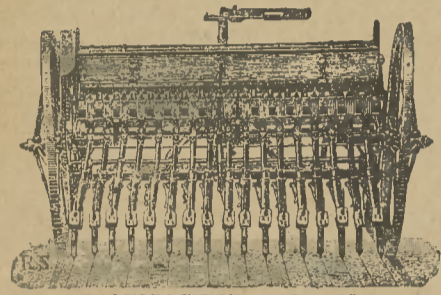
mezőgazdasági gépüzletében

Budapest, V., Váci-körút 52. sz.

nagy választékban és előnyös árakon kaphatók: **valódi Sack-féle** aczélek, vetőgépek, grubberek, boronák, valamint **szőlőmivelési**

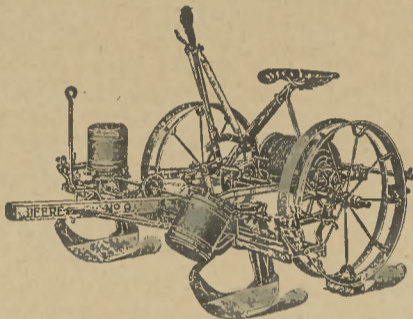
Valódi SACK-féle aczéleke.

Valódi SACK-féle sorbavető.

eszközök, ^{ugyszintén eredeti} „West-fália“ műtrágyaszórógépek, amerikai **Deering-féle** tárcsásboronák, ^{nemkülönben általában elismert} **szecs-kavágó- és répvágó-gépek**, eredeti amerikai „Ohio“ kukoricaszártépőgépek

(Schredder), Kayser-féle gabona-centrifugák, „Spolló“ meszelő- és permetezőgépek, szalmakötél-fonógépek és mindenféle egyéb legelsőrendű gazdasági gépek és eszközök.

DEERE kukoricaültető.

Ujdonság!

Ujdonság!

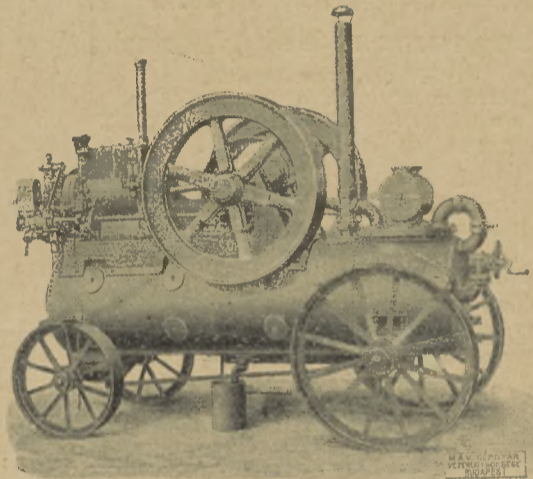
Legujabb szerkezetű cséplőkészlet.

Szabadalmazott

Szivógázlokomobil

golyóscsapágyrendszerű cséplőgéppel.

A legolcsóbb és legbiztosabb üzem.

Tüzelés faszénmel és antracszittal.

Tüzelőanyagfogyasztás óralóerőnként 480-500 gramm.

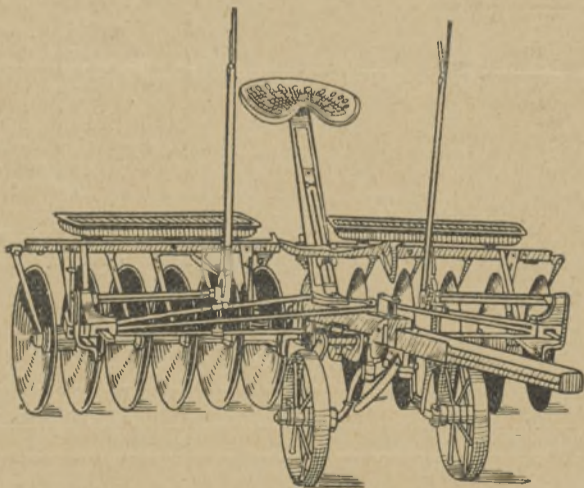
Saját érdekében felkérjük a t. gazdaközönséget, hogy az Államvasutak Gépgyárának ezen legujabb gépeire vonatkozó bővebb felvilágosításokért hozzánk fordulni sziveskedjék.

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, V., Váci-körút 32.

!! Hullámos tárcsájú tárcsásboronák !!

Tagadhatatlanul tökéletes munkát végző és kevés vonóerőt igénylő tárcsásborona, mit a magyarországi gazdák számtalan elismerése is bizonyít. — Mielőtt tárcsásboronát vásárolna, érdeklődjön a **hullámos tárcsájú tárcsásboronák** számtalan előnyeivel felől. — Ajánlattal készséggel szolgálunk.

Az eredeti „MELICHAR“-féle páros sorú

UNICUM DRILL

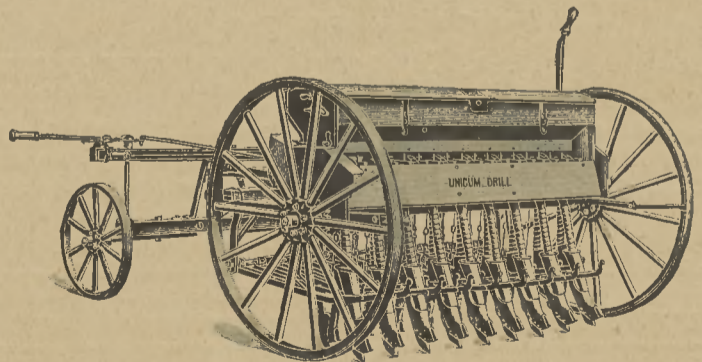
valamint a műtrágyaszóró-szerkezettel kombinált

IMPERATOR

vetőgép, végtelen egyszerű kezelhetősége és szerkezete, nemkülönben csekély vonóerő-szükségleténél fogva az összes vetőgépgyártmányok között első helyet foglalja el. — Az „Unicum Drill“ magelosztása ideálisan egyenletes.

ÓVAKODJUNK UTÁNZATOKTÓL!!

Abrás leírással és árajánlattal szívesen szolgálunk!

BÄCHER RUDOLF - MELICHAR FERENCZ

cégek, magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond, Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Triesti általános biztosító-társulat. (Assicurazioni Generali.)

Kiadás

Nyereség- és veszteség-számla az A. mérleghez. Elemi biztosítási ág (1910.)

Bevétel

	korona		fillér			korona		fillér	
I. Kifizetések (beleértve a kártérítési költségeket):									
1. Tüzbiztosítás, *) levonva a viszontbiztosítók részét	10.108,229	84							
2. Betörésbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	213,877	49							
3. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	1.191,130	88	11.513, 37	71					
II. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztos. térítményeit):									
1. Szervezési költs. (folyó számadással teljesen fedezett)	3.148,871	84							
2. Jutalékok	2.710,101	61							
3. Folyó igazgatási költségek	2.240,450	12	8.109,428	03					
4. Adók és illetékek									
III. Leírások és egyéb kiadások									
1. Leírások:									
a) Szervezési költségek (leírva)									
b) Lettár (leírva)									
c) Kétes követelések	16,313	19							
2. Árfolyamvesztésig idegen váltók és pén nemek után	20,867	01							
3. Járulék és kezelési költség a hivatalnokok ellátási pénztára részére	1.153,850	99	1.191,021	13					
IV. Tartalék függő károlra:									
1. Tüzbiztosítás, *) levonva a viszontbiztosítók részét	2.743,790	69							
2. Betörésbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	156,802	89							
3. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	576,168	10	3.481,781	63					
V. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:									
1. Díjtartalék:									
a) tüzbiztosítás, *) levonva a viszontbiztosítók részét	18.669,865	05							
b) Betörésbiztosítás levonva a viszontbiztosítók részét	718,580	19							
c) Szállítmánybiztosítás, lev. a viszontbiztosítók részét	219,283	32							
2. Tökésített nyereségtartalék	14.602,631	56							
3. Az értékpapírok árfolyam-ingadozásának tartaléka	3.150,000								
4. Kétes követelések tartaléka	6.411,623	97	24.244,255	53					
VI. Évi üzleti nyereség									
			4.054,976	76					
Összesen			52.545,216	84					

*) Belevonva a tükörüvegbiztosítást.

*) Belevonva a tükörüvegbiztosítást.

Nyereség- és veszteség-számla a B. mérleghez. Életbiztosítási ág (1910.)

	korona		fillér			korona		fillér	
I. Esedékes biztosítások és járadékok fizetése:									
1. Haláleseti és vegy. bizt., lev. a viszontbizt. részét	17.049,341	47							
2. Elélési biztosítások, lev. a viszontbizt. részét	1.301,968	78							
3. Járadékfizetések, levonva a viszontbiztosítók részét	1.454,444	11	19.826,754	44					
4. Nyugdíjbiztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét									
II. Fizetések visszavásárolt kötvényekért, levonva a viszontbiztosítók részét									
			3.818,019	65					
III. Osztalék-fizetések biztosítottaknak:									
			1.045,687	95					
IV. Üzleti kiadások (levonva a viszontbizt. térítményeit):									
1. Szervezési költs. (a folyó számlán teljesen törlesztve)	3.601,767	54							
2. Szerzési költségek	3.018,899	47							
3. Folyó igazgatási költségek	899,229	57							
4. Behajtási jutalékok	361,940	24							
5. Orvosi költségek	1.485,914	81	9.362,751	63					
6. Adók és illetékek									
V. Leírások és egyéb kiadások:									
1. Leírások:									
a) Szervezési költségek (leírva)									
b) Szerzési jutalékok (leírva)									
c) Lettár (leírva)									
d) Behajthatatlan követelések	97	65							
2. Könyvvizsgáló árfolyamvesztésig értékpapírok után	1.249,339	01	1.249,433	60					
VI. Függő károk tartaléka:									
1. Haláleseti és vegy. bizt., lev. a viszontbizt. részét	2.031,353	06							
2. Elélési biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	77,993	86							
3. Járadékfizetések	14,625	73	2.123,972	63					
VII. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:									
1. Díjtartalék:									
a) Haláles. szülő és vegy. bizt., levonva a viszontbiztosítók részét	K 279.035,380								
b) Elélési bizt., lev. a viszontbizt. részét	16.964,073								
c) Járadékfizetés, lev. a v. b.	16.293,377								
d) Nyugdíjbizt., lev. a viszontbizt. részét	104,271								
e) Felmentés a díjfizetésről kezesként	781,874		313.148,975						
2. Díjtartalék:									
a) Haláles. szülő és vegy. bizt., levonva a viszontbiztosítók részét	K 13.430,516	20							
b) Elélési bizt., lev. a viszontbizt. részét	661,339	16							
c) Járadékfizetés, lev. a v. b.	14.401,79		14.136,217	13					
3. Tökésített nyereségtartalék	3.150,000								
4. Érték papíringadozásának tartaléka	11.073,662	67							
5. Ingatlanok tartaléka	1.621,418	48							
6. Kétes követelések tartaléka	80,000								
7. A biztosítottak osztalékajalpa a kamatokkal együtt	4.824,633	29	348.034,946	59					
VIII. Évi üzleti nyereség									
			4.658,454	84					
Összesen			390.120,024	41					

A Triesti általános biztosító-társulat (Assicurazioni Generali) vagyonállása

Vagyon

1910. december 31-én.

Teher

Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen		Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen	
		korona	fillér	korona	fillér	korona	fillér			korona	fillér	korona	fillér	korona	fillér
1	A részvényesek adóslevelei a tőke be nem fizetett részéről	3.786,000		3.786,000		7.560,000		1	Alaptőke	6.300,000		6.300,000		12.600,000	
2	Készpénzkezelés az intézet igazgatóságai s fiókjainál	1.828,145	20	269,580	09	2.097,725	29	2	Tökésített nyereségtartalék	3.150,000		3.150,000		6.300,000	
3	Rendelkezésre álló pénzek hitelintézeteknél s takarékpénztáraknál	6.951,575	11	912,071	06	7.863,646	17	3	Tartalékalap az értékpapírok árfolyam-ingadozásának fedezésére a) rendes tartalék	6.411,623	97	6.340,476	64	12.752,100	61
4	Ingatlan birtok:	1.866,000		47.040,684	65	48.906,684	65	4	b) kiegészítési tartalék			4.733,186	03	4.733,186	03
5	a) Állami és más értékpapírok	22.801,439	96	230,367,816	85	253.169,255	81	5	Ingatlanok tartaléka	80,000		1.621,418	48	1.621,418	48
6	b) Folyó kamatok	599,938	14	1.561,465	64	2.161,403	78	6	Tartalékalap kétes követelések fedezésére			80,000		80,000	
7	Váltók a társaság	601,700	78			601,700	78	7	a) Díjtartalék	14.602,631	56	313.148,975		327.751,606	56
8	Jelzálog-kölcsönök	1.264,139	31	34.453,314	98	35.717,453	29	8	b) Díjtartalék	3.481,781	68	14.136,217	13	17.618,257	15
9	Kölcsönök értékpapírokra	4.350,786	18			4.350,786	18	9	Kártartalék			2.123,972	63	5.605,754	33
10	Követelések államok és országoktól			9.318,772	15	9.318,772	15	10	Osztalék alap az életbiztosításban nyereségnyel biztosítottak javára			4.824,633	29	4.824,633	29
11	Kölcsönök saját életbiztosítási kötvényeinkre			32.702,122	48	32.702,122	48	11	A hivatalnokot ellátási pénztára	8.083,141	88			8.083,141	88
12	Maradvány a viszontbiztosítók számlájából	1.184,434	31	66,479	67	1.250,913	98	12	Egyenleg a viszontbiztosítók számláján	2.340,779	41	395,196	49	2.735,975	89
13	Maradvány a B mérleg folyó számlájából	2.719,062	75	2.165,761	77	4.884,823	52	13	Egyenleg az intézet fiókj. és ügyn. számláján	28,535	81	86,668	19	115,203	00
14	Adósk különböző címek alatt	703,803	54			703,803	54	14	Egyenleg az A mérleg folyó számláján	560,903	54	703,803	54	1.264,706	08
15	Letételek kezesesség és biztosíték gyanánt	473,548	11	201,209	88	674,757	99	15	Hitelezők különböző címeken			545,236	92	1.106,140	40
	a) életbiz. csatlók részéről			12.630,200		12.630,200		16	Letételek kezesesség és biztosíték gyanánt:			12.630,200		12.630,200	
	b) egyéb részektől	14.747,775	17	20.623,323	94	34.811,099	11	17	a) életbiztosítók részéről	14.747,775	17	20.623,323	94	34.811,099	11
16	Butorzat és vasszekrények a társaság összes hivatalaiban, cégtáblák, papír és nyomtatvány az összes raktárakban							18	b) egyéb részektől						
17	Előlegzett jutalékok és szervezési költségek							19	Nyereség-átmozgatás a múlt évről (A mérleg)			29,728	39	29,728	39
	1910. dec. 31-én a jövő évekre érvényben maradó A mérleg-vel: díjkötelezv. értéke kor. 137.113,154-31	61.822,899	16	395.549,816	16	459.372,715	32	20	Nyereség az évi üzletből	4.035,226	15	4.658,454	84	8.693,680	99

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben:

Besso M., dr. Bozza Camillo, Brunner Rezső, Costi János J. H., Da Zara József, Dr. Levi J., Luzzati Gioberti, gróf Papadopoli Miklós, ig. elnök.

Romanin-Jacur Manó, bonfilii báró Treves Albert, villabellai Vivante Fortunat.

A vezérigazgató: terralbai nemes Richetti Ödön.

Teljes mérleggel a társulat mindenkinek, a ki e célból hozzá fordul a legnagyobbnal készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg- és betörés elleni biztosításokat. Képvétet továbbá: jégbiztosításokat a Magyar jég- és viszontbiztosító r.-t, baleset és szavatossági biztosításokat az Első o. általános baleset elleni biztosító társaság, valamint életbiztosításokat, elmulajonitást, lopás, hűtlen kezelést és sikasztást elleni biztosításokat és versenylóvak, telivérek és egyéb értékesebb tenészállatok biztosítását a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság számára.

Magyarorsz. igazg.: Poór J. igaz., Steinhardt E. igaz., Schmidt A. igaz. Az int. hiv. helyiségei: Bpsten, V., Drottya-u. 10. és 12., az int. saját házaiban.

A PERONOSPORA ELLENidejében **permetezzünk****valódi Brixeni Kristály-Azurinnal**mely jobb, biztosabb és olcsóbb védőszer, mint a kékkő-mészkeverék. **Kapható mindenütt. — Kérjen ingyen prospektust.**Magyarországi főraktár: **Molnár M. és Társai**

műszaki és mezőgazdasági cikkek nagykereskedése

Budapest, VI., Gyár-utca 21/g.

Rézkenpor, permetezőgép, borsajtó, zsák, ponyva, gépolaj, gépszij stb. legolcsóbb beszerzési forrása.**HUTTER és SCHRANTZ**Alapított 1824. **Részvénytársaság.** Alapított 1824.

Az osztrák-magyar monarchia legrégebbi szakmabeli cége.

Ajánlja első minőségű,

! többszörösen csavart, kész állapotban tűzben horganyozott gépsodronyfonatait.

A kitűnő horganyozás következtében tartósság tekintetében páratlan gyártmány! Nem tévesztendő össze a négyzetes (□) lyuku, végig sodrott és végig hullámozott szálakból álló fonatokkal!

Meglepően olcsó árak!**!! 26 fillértől feljebb !!****És nagyobb vételnél még magas engedmény!** — Kapható minden jobb vaskereskedésben! — Sűrű (6 cm. tüsketávolság) horganyozott tüskésdrót méterje **5 fillér.** — **Egyszerű fizetési feltételek!** — Kerítésrácsok kovácsolt vasból, kapuk, ajtók sodronyfonatos betétekkel igen csinos kivitelben és minden e szakmához tartozó cikkek kitűnő minőségben, legolcsóbb árak mellett. — **Legmagasabb kitüntetések.** — **Ezrekre menő elismerőlevelek!** — Arjegyzékek és minták bérmentve és díjtalanul.

Magyarországi telep:

Budapest, Váci-körút 61/15. sz.

Levélezim: **Hutter és Schrantz r.-t.****Arankamentes**vagy **legalább arankamentesíthető****kisarankás****lóhere- és luczerna-****magot,****baltaczimet**

valamint mindenféle egyéb gazdasági magvakat

vásárol

a legmagasabb áron

HALDEK**UTÓDA**

magnagykereskedése

József főherceg ö. os. és kir. fensége v. udvari szállítója

BUDAPEST
V., Bálvány-utca 6.**Szuperfoszfátot** **Kartellen****Kivül**

szállít

Schwarz József és Társa, Budapest, VI., Váci-körút 53. sz.

forduljon minden érdeklődő, ki sulyt fektet elsőrendű fajtisza anyagra.

Gyümölcsfacsemeték

sétányfák, diszcserjék, tülevelűek, kerítésnövények, boggyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok (elsőrendű áru)

európai és amerikai sima és gyökerveszők. Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen.

FISCHER és Társai

friskofák és szőlőoltványtelepek

Számító gazdáknak!Az eredeti **friedrichswerthi takarmányrépamag „Zuckerwalze“**tápanyagokban $\frac{1}{4}$ hektáronként **80–100 márka** értékű takarmánytöbbletet szolgáltat a közönséges, nem tenyésztett takarmányrépa-maggal szemben.

„Zuckerwalze“ magas cukortartalomra anyagban bővelkedő, kemény sejtszövetű takarmányrépa, mely elvermelve késő nyárig is eltartható.

„Zuckerwalze“ $\frac{1}{4}$ hektáronként (700 □°-kint) 600 mm. és annál több tömegtermést ad.**A számító gazda**a bevásárláskor tehát nem arra néz, vajon $\frac{1}{4}$ hektáronként többet fizet-e a répamagért, hanem arra, hogy nagy tömegeket, értékes és tápdús anyagot arathasson. A vetőmag $\frac{1}{4}$ hektáronként a „Zuckerwalze“ magnál csak 4–5 márkával teszen többet ki, míg a terméstöbblet gyakran annak huszorosát is behozza. Eredeti **friedrichswerthi „Zuckerwalze“** takarmányrépamag eredeti áron kapható képviselőimnél és viszonteladóimnál, valamint közvetlenül nálam. Kérjen ingyen és díjmentes vetőmagarjegyzéket!**Domäne Friedrichswerth 69. (Thür.)** Domänehrat Eduard Meyer.

28967/911. számhoz.

Földhaszonbérleti hirdetés.**A magyar vallásalap Veszprém vármegyében Somlónásárhely és Tüskevár községek határában fekvő****„Lovas pusztá“-i 751–1031/1600 kat. holdas mezőgazdasági birtokának, továbbá ezen alap Győr vármegyében Sokorórtka község határában fekvő****„Pátka pusztá“-i birtokából a haszonbérleti és versenytárgyalási feltételekben részletezett 614.22/1600 holdas birtokrésznek 1911. évi október hó 1-től kezdődő 12 évre leendő haszonbérbeadása iránt az alólirott Miniszterium IX. ügy. osztályában V., (Vadász-utca 33., III. e.m) 1911. évi május hó 2-án déli 12 órakor zárt ajánlatu nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.**

Az ajánlatok minden birtokra külön-külön teendők.

Az 1–1 K-ás bélyeggel ellátott, lepecsételt ajánlatok az alólirott Miniszterium segédhivatalainak igazgatóságánál **legkésőbb 1911. évi május hó 2-án délelőtt 10 óráig nyújtandók be.**

A borítékon jelendő: „Ajánlat a „Lovas pusztai“ illetve „Pátka pusztai“ haszonbérletre.“

Az ajánlatban nem a holdankénti, hanem az egész birtokra felajánlandó haszonbér számokkal és betűkkel irandó ki.

Az ajánlatok csak akkor tárgyalatnak, ha a kiszolgáltató ajánlati minta perrendszerüleg két tanu előttemezésével van aláírva.

Bánatpénzül mindkét bérletre 2000–2000 K készpénzben vagy biztosítékképes értékpapirokban bármelyik állami (adóhivatali) pénztárnál, vagy a közalapítványi közp. pénztárnál (V., Hold-utca 16. sz.) teendő le és az arról szóló letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó. Elkésve érkezett, kellőleg ki nem állított, avagy fel nem szerelt ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembe vételre nem számíthatnak. A kik gyámhatalom, vagy gondnokság alatt állanak, ugyszintén, a kik az uradalommal szemben tartozásban vannak, vagy bármi czimen perben állanak, a versenyből kizáratnak.

A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek, nemkülönben az ajánlati minták a miniszterium segédhivatali igazgatóságánál (V., Hold-utca 16. sz.) a somlónásárhelyi kir. közalap. erdőgondnokságnál, a pátka-pusztai feltételek az ottani erdővédségnél is, az eddig érvényben levő szerződések pedig a Miniszterium IX. ügyosztályában megtekinthetők.

Budapest, 1911. márczius hó 10.

A m. kir. vallás és közoktatásügyi Minisztertől.

Szőlővessző, szőlőoltvány eladó

a legjobb minőségben, legolcsóbban.
Gyökeres szőlőoltvány

Gyökeres szőlővessző

Sima szőlőoltvány

Sima szőlővessző

a legjobb **csemege és borfajokban** és gyökeres és sima **Ripária Portális.**

Szőlőoltványtelep Részvény-Társaság Gyöngyös II. szám.

➔ **ÁRJEGYZÉK INGYEN.** ➔

Diszkertkedvelők

kérjenek árjegyzéket az első magyar diszfenő faiskolától. Copony Éde tulajdonosnál Körmenen 120 fajta fűlevelifák, lombfák, sorfák, díszeserjék kaphatók.

SZIVATTYÚINK ELÁRASSZÁK
AZ EGÉSZ VILÁGOT
GYÖZŐ BÉLA ÉS TSA BUDAPEST
V. BÁRÓ ACZÉL-UTCA 3. AVIGSZINHÁZ MELLETT. KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET!

GAZDÁK
figyelmébe!

M. kir. szabad. 12321-900 A. 905. **50% olcsóbb,** mint bármely más világító anyag a

pyroleum
világítása.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már **több ezer uradalomban bevezettetett.**

Számos elismerő levél nálam betekinhető. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospectus ingyen és bérmentve

Degen Jakab
BUDAPEST

IX. ker., Körszaktár-utca, 28.

Tenyészkos-eladás.

Gróf Károlyi László ur derekegyházi

„Elektoral negretti“ törzs-juhászatából

eladó **24 darab három, négyéves** elsőrendű tenyészkos.

Érdeklődőknek felvilágosítást ad, vasutállomáshoz kocsit küld:

Uradalmi Tisztartóság

Derekegyház, posta, vasut **Szentes.**

HA ÖN EGY GAZDASÁGOS ÜZEMBIZTOS-KIVÁLÓMUNKATELJESÍTMÉNYŰ

MOTOROS CSÉPLŐKÉSZLETET ELŐNYÖS ÁRAN KEDVEZŐ FIZETÉSI MÓDOZATOKKAL TELJESSZAVATOSSÁGGAL BESZEREZNI ÓHAJTUGY, FORDULJON MEGKERESÉSSEL SZÜCS ÖDÖN
BUDAPEST, VI. NAGYMEZŐ UTCA 66 SZ. A.
MEZŐGAZDASÁGI ÉS IPARI GÉPKERESKEDELMI VÁLLALATHOZ, MELY CZÉGFELSZÓLTÁSRA ÁRJEGYZÉKE T ÉS KÖLTSEGVETÉST DIJMENTESEN KÜLD MEG.

A Heller-féle „KING“ gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép, az ecsetmunka 20-szorosát teljesíti.

Segnagobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!

A „King“ kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt **egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető.** A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizártak. „King“ tömlővezetékekkel **többet teljesít, mint 20 ember ecsettel** és mindenféle állványozást és előmunkálatot feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifizetődik.

Gyártok azonkívül:

Pittore és Triumph

nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyúi azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát **nincsen eldugulás, nincsen piszkálás.** Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú (szóróval) **60 koronától 320 koronáig.**

IG. HELLER, Bécs, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1.

Kérjenek leírást.

Képviselők kerestetnek.

Szőlőtelepem 1910 májusban Öfelsége legfelsőbb dicséretét és elismerését, továbbá állami arany- és ezüstérmet nyert a bpesti nemzetközi kertészeti kiállításon! **Készlet gyökeres 1 és 2 éves fél millió. Árjegyzék kívánatra bárkinek küldetik bérmentve! Sima-készlet 4 millió, Kivonat MICHL ISTVAN tatatóvárosi immunis mintaszőlőtelepe árjegyzékéből:**

A szőlőfaj neve	1 éves gyökeres		Sima		A szőlőfaj neve	1 éves gyökeres		Sima		A szőlőfaj neve	1 éves gyökeres		Sima	
	száza	ezre	száza	ezre		száza	ezre	száza	ezre		száza	ezre	száza	ezre
BORFAJ:					CSEMEGEFAJ:									
Burgundi fehér	5.-	40.-	1.80	14.-	Nagyburgundi fekete	4.-	32.-	1.20	7.-	Musc. Hamburg 2 év. fekete	10.-	80.-	3.50	30.-
Erdei (fehér Bakar)	4.50	36.-	2.20	8.-	Oportó	4.50	38.-	1.20	8.-	Maderstield court	10.-	80.-	3.-	25.-
Erdélyi Leányka					Othelló	4.-	32.-	1.20	7.-	Calabriai 2 éves fehér	10.-	80.-	2.50	20.-
Ezerjő			1.20	6.-	Vegyes borfaj	4.-	30.-	1.-	4.-	Csabagyöngye			12.-	80.-
Fehér Bogdányi dinka			1.40	10.-	CSEMEGEFAJ:					Damaskusi			3.-	25.-
Furmint			1.40	8.-	Chass. blanc, croquant fehér	5.-	40.-	1.40	8.-	Ezredéves emlék			2.50	20.-
Járdovány			1.40	12.-	Fontainebleau			2.-	12.-	Ferdinand Lesseps			3.50	30.-
Mézesfehér	4.50	36.-	1.20	7.-	Gama Drome			2.-	16.-	Genuai óriás			2.50	20.-
Mirkovácsi			1.60	12.-	Musc. de Nantes			2.-	16.-	Kecskececs			2.-	16.-
Mustos			1.20	8.-	Napoleon			2.-	16.-	Kossuth Lajos			3.-	20.-
Olasz rizling			1.-	5.-	Vibert			2.-	12.-	Madelaine angevine			1.50	9.-
Pozsonyi fehér			1.60	12.-	Fontain. rose piros			2.20	18.-	royal				
Rajnai Rizling			1.40	10.-	rouge			2.-	16.-	Malaga 2 éves	10.-	80.-	3.-	25.-
Rakk					Imperial rouge	5.-	40.-	2.-	16.-	Melinet (homok királya)			3.-	25.-
Sauvignon					Negropont 2 év.	7.-	60.-			Passatutti			1.60	10.-
Szerémi zöld	4.50	36.-	1.40	9.-	Ronsard			2.-	16.-	Precoce de Malingre			1.60	12.-
Szlankamenka			1.40	9.-	Tokaj angevine			2.-	16.-	Szemendriai 2 éves	10.-	70.-	2.-	16.-
Zöld Sylváni			1.40	10.-	rouge croquant	5.-	40.-	1.40	9.-	Kecskececs			2.50	20.-
Bogdányi dinka piros			1.60	12.-	rouge croquant 2 év.	7.-	60.-			Malaga rosea			3.-	24.-
Kövidinka	4.50	36.-	1.-	6.-	Muscat Alexander fehér			1.40	10.-	Malakoff Usum			3.50	30.-
2 éves	6.-	50.-			candia 2 év.	8.-	70.-			Rosa minna di Vacca			2.50	20.-
Szlankamenka	6.-	45.-	1.60	9.-	croquant			4.-	30.-	Dodrelábi fekete			2.-	16.-
Tramini			1.60	12.-	dr. Rob. Hogg			2.-	15.-	Izabella			1.60	12.-
Vetelini			1.20	7.-	L. mel 2 éves	7.-	60.-	1.60	12.-	Malaga kék			3.-	25.-
Alicante bouchet fekete			1.20	8.-	Otonel			2.-	16.-	Ökörszem			2.-	16.-
Aramon			1.20	8.-	Pansée			3.50	30.-	Vegy. csemege exquisit fajok	5.-	45.-	3.-	20.-
Carbenet			1.20	6.-	di Corail piros			3.-	24.-	2 év.	8.-	70.-		
Kadarka nemes	4.50	36.-	1.20	6.-	frontignen rouge			2.50	20.-	kiváló jó 2 év.	6.-	50.-	2.-	12.-
Merlott			1.20	6.-						chasselas fajok			1.40	9.-

MEGJEGYZÉS. Mindazon küldeményeket, melyek a 60.900. sz. miniszteri rendeletnek meg nem felelnek, kötelezem magam legott saját költségemen visszahozatni s a megrendelő által kifizetett összeget megtéríteni. Fenti árak csomagolás nélkül értendő, melyért csupán saját kiadásaimat számítom fel. A vesszők fajtiszták, szokványminőségűek, peronospora, oidium és jégveresmentesek, őszi szedésűek. Megrendeléshez 1/3. előleget kérek. — Telopem: Bécsben, Budapesten, Prágában, Szegeden, Párisban, Pozsonyban, Ostendében elsőrendű érmet és Ostendében még királyi kitüntetést „koronás arany érdemkeresztet“ nyert. — Több ezer elismerőlevél tanuskodik, — többek közt állami, főhercegi és temérdek uradalmi telepekről is — a pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról.

GÖZMIVELÉS.

Nagyobb területek **szántását** eredeti **Fowler-féle gőzekével**,
épgy **mélyrigolozást** szőlőtelepítésekhez
elvállal

WOLFF ERNŐ gőzszántási vállalkozó
BUDAPEST-KELENFÖLD

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900. **Biztosítási alap:** Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . . . . 1,981.360— K
Tartalékok . . . . . 2,401.687-53 „

Összesen: 4,383.047-53 K

1901. évi fölösleg	90.349— K	1906. évi fölösleg	39.243-65 „
1902. „ „	59.782-26 „	1907. „ „	41.877-32 „
1903. „ „	109.331-73 „	1908. „ „	81.038-76 „
1904. „ „	72.438-23 „	1909. „ „	106.589-64 „
1905. „ „	61.730-60 „	1910. „ „	120.164-38 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módokat szerint. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjárnyukban részesülnek és az 1901. évi üzletfölségből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzletfölsége közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat 5 százalékos engedményben részeltettek. Az 1907. 1908., 1909., valamint 1910. évi üzletfölségből pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1910. év végén a tartalékok 2,401.687 53 koronára rugnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

A világ legjobb, legolcsóbb és leghíztosabb Kutszivattyuja
az „OMEGA“ LÁNCZKUT

mert rendkívüli sok vizet ad,
mert kis gyermek kezelheti,
mert soha be nem fagy,
mert soha nem romlik,
mert mindenki felszerelheti.

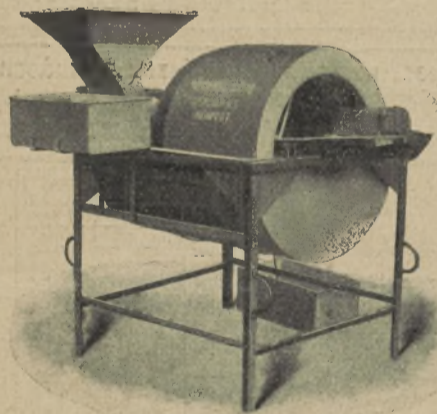
Kérjen felvilágosítást ingyen és bérmentve. **BÁRDOS és BRACHFELD, Budapest, VI., Gyár-utca 5. sz**

Ujdonság!

Ujdonság!

Huszár-féle
szabadalmazott

gabona-csávázógép

biztosan előli az **üszög-spórákat** kevés csávázó-folyadék felhasználása mellett, **gyors és biztos eredmény.** — Csekély munkaerő.

Tüzetes ismertetéssel és felvilágosítással szolgál a kizárólagos gyártó:

NICHOLSON

gépgyár r.-t.

Budapest, V., Váci-ut 17. szám.

A legtartósabb fedőanyag a

CZEMENTTETŐCSERÉP

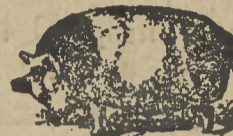
homok és ezementből, mely legjutányosabban a **Dr. Gaspary-féle gépen készül.** A **jövedelmező homokértékesítéshez szükséges összes gépeket és formákat** falitégglák, ürtömbök, padlólapok, csövek, lépcsőfokok, vályuk stb. előállítására készít különlegeségi gépgyár:

Dr. GASPARY & Co., MARKRANSTÄDT, Leipzig mellett.

84. számú broszura ingyen.

Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöltetnek, úgy sovány, mint hizott állapotban.

URL REZSŐ

sertésbizományosnál

Budapest, VIII., Népszínház-utca 22.

(Polgári serfőzde bérpalota.)

Telefon 97—05 interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

680 kilogramm tiszta buzaszem

volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. betétsines géppel szakértő bizottság előtt utáncsépeltettünk.

Pénzt, időt és munkát takarítanak meg a **STERN-féle szab. dobkosár-betétléczczel.**

Kérdőzködésre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást:

Bárdos és Brachfeld BUDAPEST, VI., Gyár-utca 5. sz.

Tenyészállat beszerzés!

Hollandi (eredeti frieslandi fekete-tarka és vörös-tarka Leewarden környékéről) jó tejelő tenyészállatok (bika, tehén, hasas üsző) beszerzésére és importálására vállalkozik egy volt uradalmi intéző, jelenleg bérlő, aki a hollandi viszonyokkal ismerős és ott megbízható és jó összeköttetései vannak. Az állatok vételárát egy tekintélyes és jóhírnevű pénzintézet hosszabb lejáratú kölcsön alakjában bocsájtaná méltányos kamatláb mellett a gazdák rendelkezésére. Az érdeklődők forduljanak **Bárány Imre** bérlőhöz, **Galambossziget**, (Pozsony megye) u. p. **Magyaróvár.**

A MAC LAREN-féle magajáró gőzeke

magyarországi vezérképviselete: **Fleischl Samu** cégénél, Budapest, V., Szabadság-tér 16.

Mezőhegyesi nemzetközi ekeversenyen ELSŐ DIJ (állami nagy aranyérem)!

Aranyérem az újzeelandi nemzetközi kiállításon!

A magyar talajviszonyokhoz alkalmazottan tökéletesbitve!

Legnagyobb teljesítőképesség, legkisebb összköltséggel!
(Holdankint 5-20—7-65 kor.) Egyszerű kezelés, elsőrendű anyag, szolid munka!

Átlagos teljesítőképesség eddigi tapasztalatok szerint napi 20—30 hold, szénfogyasztás 50—70 kg. holdanként.

Kerületi képviseletek: Bihar megyei Gazdák Áru- és Hitelintézete Nagyvárad, Dunántuli agrárbank és tárházai r.-t. Kaposvár, Ehler Antal és Fia Győr, Engl Adolf Gyöngyös, Általános Forgalmi Bank Debreczen, Kovács Soma és Társa Arad, Lederer Leó Zombor, Mayer Lajos Delta, Singer Zsigmond Nyitra, Weinberger Ferencz Nagykároly.

Bővebb felvilágosítást szívesen nyújt fenti vezérképviselet.

Számos kül- és belföldi elismerő nyilatkozat!

Nagyszámu vevők névsora az ország minden vidékéről megtudakolható a fenti vezérképviseletől.